

KOVA
KOVOJ TU LAYSI SVO TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRSAS:
metams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusmečiui 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 15

Philadelphia, Pa. 10 Balandžio (April) 1908 m.

Metai IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Bedarbių reikalavimai ir politika.

JAU «Kovos» skaitytojams paaiškėjo tas, kokiais vaisiais mano išsigydyt susipratusieji Amerikos darbininkai nuo bedarbės ir bado. Jie reikalauja, kad Jungtinių Valst. valdžia paskolintų tam-tikrą sumą pinigų valstybėms, pavietais ir miestams, kad tosios autonomiškos dalys, iš kurių susideda Jungtinės Valstybės, užvestų visuomeniškus darbus, kur galėtų dirbti bedarbiai. Rodos, aišku kiekvienam, kad tai reikalavimai teisingi ir lengvi išpildymui. Tačiau valdžia ne tik nesirengia jų išpildyt, bet da aršiai-aršiai kovoja su tokiais reikalavimais. Kodėl ji taip kovoja? Argi tie reikalavimai blėdingi šaliai? Ne. Jie nepatinka kapitalistams, todėl ir valdžia nesidrovi net su ginklais stot prieš jų platintojus. Kapitalistų valdžia mato tuose reikalavimuose socialistų politiką. Amerikoj viskas, visa pra-

monė privatiškų kapitalistų rankose. Valstybių ir miestų valdžios pačios neveda darbų, vis paveda kontraktoriams, o tie nepadarę darbo, pasiima iš tų valdžių suderėtą sumą. Toki «skandalai» atsikartoja po visą Ameriką vis tankiau ir tankiau, taip, kad visai jau tas ne naujiena paliko. Tik vieną Philadelphia miesto kiek milijonų išdėjo vandens filtrams įtaisyti, o ir šiandien žmonės nuodijasi tirštu vandeniu, panašiu į srutas, besiverčiančias iš-po tvarto pamatų; percitą žiemą vieną kartą kontraktorius, apsiėmęs nuvalyt sniegą nuo gatvių, paėmė tukstančius, o sniegas liko ant gatvių dievo valiai, kol nutirps. Bedarbiai tikėjosi gausią užsidirbt, bet tik dėl viso ko kontraktorius pastatė ant kampų gatvių dirbti kelis darbininkus, kol neatsiėmė užmokesčio.

Toki lupimai, plėšimai iš visuomenės išdo, atkartoju,

ork
itute.

Y.

A''

ga

.

jų laivų.

j visus ša-
pigiai.

Valetų.

a, Pa.

!

auja Lietu-
ame jus, broliai,
ysite blogų laikų
džemis, molis ir
metų. 14 augšto
miestas Manestee
etimtaučiai neiš-
lokite stačiai pas

.

(14)

ne naujiena Amerikoj. Todėl dabar bedarbiai reikalauja, kad tokius visuomeniškus darbus nepavestų kontraktorių plėšikavimui, o tik pati valdžia (miesto ar valstybių) juos vestų, prižiurėtų. Tai jau reiškia pramonės socializaciją — paėmimą — kaip mūsų programe pasakyta — *m i n i m u m* socialistų reikalavimai, kurie gali buti išpildomi da nenugriovus kapitalistiškos sistemos. Daugelyje viešpatysčių tas išdalis yra įvesta; bet Amerikoj tas išrodo «socialistiška» tvarka. Ir dėl to teip spiriasi prieš tai kapitalistų valdžia. Juk da neseniai, koki metai atgal, buvo pakeltas klausimas, kad Jungtinės Valstybės atiduotų privatiškai bendrovei (trustai) pačią... Da mat kapitalistai nesugalvojo, kaip geriau galima būtų išnaudoti darbo spėkas, esant tam darbui valdžios rankose, dėlto jie to nenori. Iš kitos pusės prisibijo, kad į tą valdžią gali, žmonėms panorėjus, įeiti jų priešai, kurie pasistengs plėšikų gaują pažabot, o visuomenės darbą ir turtą pavest ištikrųjų visuomenės kontrolei, įvedus *i n i c i j a t y v o s* ir *r e f e r e n d u m o* teises, t. y., kad žmonės patys sumanytų ir padarytų sau įstatymus, o ne jų atstovai legislatorose (seimuose, kongrese), kuriuos tankiai gali papirkti ir jie suvilioti žmones. To reikalauja socialistai (žiurėk į mūsų programą). Tai da, vienok, nereiškia socialistiško visuomenės surėdymo. Inicijatyva ir referendum yra jau ir kapitalistiškose valstybėse (Šveicarijoj, Naujojoj Zelandijoj). Mūsų žinome, kad da nebutų gero, nors ir visas mūsų *m i n i m u m* programos butų dabar išpildytas. Bet tai reiškia, kad didelė blogumo dalis butų jau panaikinta ir bedarbė su visoms savo baisioms pasekmėms, — badu, užmušėjystėms, plėšikavimais, savžudystėms — kone visai išnyktų.

Nors valdžia prieš tuos reikalavimus spiriasi, bet ji jokio kelio neišranda ir neišras, kaip aprupinti milijonus bedarbių, patekusių į baisų skurdą. Ir nėr abejonės, kad bedarbių reikalavimai turės but, bent iš-dalies, išpildyti. Ir tai nesivilkiant, — jeigu tik darbininkai neatleis reikalavę, kaip ikišiol. Toliau krizis da labiau gali atsiliepti ant da platesnės minios, ir tada valdžia bus priversta įvest tuos neva «grynai-socialistiškus» principus (pamatus).

Darbininkai jau tatau supranta, jau bedarbiai netyli ir nemano, kad bedarbė tai «dievo rykštė», kaip tai per pirmesnius krizius manė, — dėlto ir abejonės nėra, kad jų reikalavimas įsikunys, nors ir da ne sykį atsikartos valdžios daromi bedarbių «maištai», koki buvo Chicagoj, Philadelphijoj, New Yorke ir kitur.

Darbininkams nenutylant, valdžia turės nutilti ir pasi-duoti tiems, kuriems ji tik turėtų tarnaut, o ne valdyt su policijanto lazda.

Bedarbiu Susivažiavimas.

Rezoliucijos, priimtos St. Louis mieste, kurias prezidentui perskaitė Bedarbių Komiteto sekretorius Eills.

Bedarbių ir šiaip žmonių, užsiinteresavusių bedarbės

priežastims, susirinkime, St. Louis mieste, tapo priimtos šios rezoliucijos, kurias paskiaus perskaitė Jungtinių Valst. prezidentui. Prezidentas labai interesavosi jomis.

* * * * *

PREZIDENTUI, KONGRESUI, VALSTYBIŲ LEGISLATUROMS
IR JUNG. VALSTYBIŲ ŽMONĖMS.

Kadangi Jungtinių Valstybių išdas išaukšto išmokėjo \$ 25.000.000 bankoms jų pagelbai paskutinėje pinigškoje panikoje;

Kadangi milijonai mūsų šalies žmonių miestuose, miesteliuose ir kaimuose yra be darbo;

Kadangi valstybėje įsteigtoje su aiškiu tikslu leisti žmonėms naudotis «Gyvenimu, Liuosybe ir Jieškojimu Laimėms» tulse vietose buvo užginta konstitucijos teikiamos susirinkimų, laisvo žodžio, prašymų ir užmetinėjimų teisės, per ką mes negalėjome išgauti nuo miestų arba valstybės pagelbos;

Kadangi, iš tos priežasties, daugelis vos tik pragyvena, kiti dėl stokos maisto ir atsakančios pastogės išlengvo miršta, o da kiti yra stumiami į beviltį ir piktadarystę be jų pačių kaltės;

Kadangi darbininkų klesa, net ir tada, kada turi darbą, negauna visą savo darbo vaisių, bet tankiai tiktai tiek, kiek butinai reikia pragyvenimui, o pramonės nupuolime ir visai negal pragyventi;

Kadangi, trumpai sakant, mūsų tikimės, kad jūs pripažinsite tokių sąlygų esybę dabar, kada jums josios yra išdėstytos —

Todėl Visuomeniškas Bedarbių Komitetas, atstovaujantis miestus, kur reikalas ypač skaudus, su užsispyrimu reikalauja tinkamo budo pagelbos bedarbiams šiame skurdo laike.

Mūsų reikalaujame ganėtinų priemonių, kuriomis piliečiai abiejų lyčių butų apsergėti priverstino dykavimo laiku ir patariame, kad tas galima atsiekti kad ir tuo pačiu budu, kuriuo yra aprupinami kareiviai laike jų neveikimo arba ligos, kad pramonės kareiviai butų bent teip gerai užlaikomi, kaip karės kareiviai. Ir, toliau, atsizvelgiant į tą faktą, kad pamatinė priežastis priverstos bedarbės yra tame, kad mašinos, dirbtuvės ir žemė neprieinami visiems darbininkams, mūsų reikalaujame, kad ta žemė, kuri yra da visuomenišku turtu, butų tuojaus atiduota bedarbiams dėl kolonizacijos arba apsigyvenimo su tokiu aprupinimu įrankiais ir gyvenimo reikmenimis, kad jie galėtų pirmąją piutį suvalyti sau.

Mūsų teipgi nurodome, kad miesteliuose ir miestuose neuzimta žemė, bet tinkama apdirbimui, gali tuojaus but atiduota bedarbiams su panašiu aprupinimu.

Ir, kadangi kas metai Jungtinėse Valst. yra areštuojama apie 100.000 žmonių, pagal Valkatystės įstatymą, ne už kitokį prasikaltimą, kaip tik už tai, kad neturi darbo ir namų,

Mūsų reikalaujame nuo valstybių ir vietinių valdžių, kad atmaintyt Valkatystės įstatymą, teip, kad visur, kur tiktai valkata bus nuteistas dirbti kalėjimuose ar kituose namuose, panandojamuose baudimo tikslais, arba ant gatvių ir vieške-

lių, minėti valkatos turėtų gauti po penkiasdešimts centų už kiekvieną kalėjime praleistą dieną; visa pripuolanti suma turėtų būti išmokama jiems pinigais, išleidžiant iš kalėjimo;

Kadangi, laikas nuo laiko pasitaiko proga gauti darbą vienoj ar kitoj vietoj, bet tas yra nepasiekiamas dėl kelionės reikalingumo,

Mēs reikalaujame, kad jungtinė valdžia tokiuose atsitikimuose pervežtų iš vienos vietos į kitą, bet jokia būdu ir niekur nevaržant darbininkus, kada tie stengiasi pagerinti savo padėjimą.

Kaip tolesnius pagelbos žingsnius, mēs patariame kurį nors arba ir visus sekančius dalykus, kaip esančius pakaktiniais:

1. Kad kongresas išleistų \$ 150.000.000, arba kiek bus reikalinga, ir apverstų ant pagerinimo ir pagilavimo vandens kelių šioje šalyje, ir ypačiai Ohio ir Mississipi upių, teip, kad tą darbą dirbtų dabartiniai bedarbiai.

2. Kad kongresas gerai prisirengtų ir užvestų sistemą vieškelių ir geresnių kaimo krasos kelių ir kad tas užvedimas duotų darbą bedarbiams.

3. Priimti į įstatymus teip vadinamą Coxey'o beprocentinių bond'ų sumanymą; miestai, pavietai arba valstybės, norinti užvesti pas save visuomeniškus darbus bedarbiams, pasiremiant ant to sumanymo galėtų išdraugės su Jungtinių Valst. išdo sekretorium padėti beprocentinį užstatą (bond) ant 25 metų teip, kad tas užstatas sugrįžtų po 4 proc. visos sumos kas metai; kad Jungtinių Valst. išdo sekretorius už tą užstatą išleistų išdo vekselius po vieną, du, penkis, dešimtį ir penkiasdešimts dolerių; tie vekseliai, lygūs minėto užstato vertei, bus dabotojai visų skolų, visuomeniškių ir privatiškių, ir sugrįš devyniasdešimts devyni procentai tų vekselių, pasilieikant vieną procentą už iškaščius šito departamento užlaidymui.

Kad ateityje priverstinos bedarbės aukos, sykiu su visais žmonėmis, galėtų tiesiog per legislatūrą (įstatymleidystę) įvykdinti tokius pagelbos budus, koki gali pasirodyt atsakančiai, mēs reikalaujame įsteigimo Inicijatyvos ir Referendumo sistemos: miestams, valstybėms ir visuomenei («nation»).

Mēs toliau patariame, kad miestuose ir miesteliuose, kur yra daugybė bedarbių, susirinktų jie nedėlioje, 16 vasario į pulką, nueitų į bažnyčią arba bažnyčias ir išklausę dievmaldystės paprašytų, kad kunigas iš sakyklos prie šios progos perskaitytų šitas rezoliucijos.

Mēs atkreipiame atydą prezidento, kongreso, legislaturos ir žmonių ant to fakto, kad vienintelis piluas, pastovus ir galutinas išrišimas skurdo ir priverstinos bedarbės klausimo yra Kooperatyviška Valstybė.

Ir galiausiai, mēs raginame, kad įstatymai, kaip valstybių, teip ir visuomenės, kuogreičiausiai patvirtintų visus pagelbos budus, čionai išdėstytus, lyg pat galui, kad visiems žmonėms galėtų sugrįžti atsakančiai pramonės proga ir sulaukanti nupuolimą ir piktadarystes.

Pasirašė Visuomenės Bedarbių Komitetas:

James Eads How, St. Louis, Mo.

Jacob S. Coxey, Mt. Vernon, Ohio.

Walter J. Millard, Cincinnati, O.

Ben. L. Reitman, Chicago, Ill.

H. L. Gaines, Kansas City.

Cora D. Harvey, Guthrie, Okla.

John Eills, Boston, Mass. Sekretorius.

LILI BRAUN.

Moters ir Politika.

Vertė R. Augys.

(Tąsa).

Sako, kad jų darbo pasekme yra tik skurdas ir negalė, kad darbui yra aukaujama jų jaunystė ir gražumas, kad darbas, išaukštinantis vyrą, nužemina moterį. Tame daug teisybės. Jos plaukai ir drapanos apsidengia dulėmis nuo begalinio darbo, bet da daugiau yra dulkių ant plaukų ir drapanų josios drango; josios nugara sulenkta nuo sunkenybių, kurias prisieina jai ant savęs nešioti, bet da labiau sulenkta nugara vyro, dirbančio su ja sykiu; jos jaunystė sudžiūsta, nepaspėjus pražydyti, bet ir josios draugas neilgai buvo jaunu. Sako — ir ar rasis tokia moteris, kurios širdis nesudrebės tai pamislijus? — kad ten, kur moters uždirba trupinius savo pragyvenimui, vaikai puola fiziškai, dvasiškai ir doriškai. Vienok tūkstančiai neturtėlių moterų yra priversta dirbti per tai, kad jos turi vaikus, nors ir didžiausias jų uždėtis neduotų joms daugiau nieko, kaip tik duonos kąsnį apsiginti nuo bado ir drapanų prisidengti nuo šalčio.

Kur tik mēs pažvelgiame, visur mēs matome, kaip skurdas priverčia protaut. Skurdas ir darbas išplėšė moterį iš užgrūsto gyvenimo, suvedė ją su kitais nelaimingais draugais ir padarė ją drauga kovoje. Tik dėlto XIX amžiuje tegalėjo pasirodyti organizuotas moterų judėjimas. Jo nešėjoms iš pradžių buvo moters iš buržuazikių ratelių ir inteligentiškių profesijų moters, esančios geresnėse sąlygose. Suprantama, kad galutinas skurdas apkavilina, nusilpina ir sutramdo žmogų. Jis smaigia kiekvieną kovos ir pasipriešinimo mintį. Todėl negalėjo būti kalbos apie darbininkių judėjimą, pakol ėję priešakyje proletarai-vyrai neištraukė jų iš tamsios dabartinės vergovės gilumos. Visose valstybėse, kur pramonė išsiplėtojusi, darbininkės pradeda, kaip ir vyrai, šviestis, vienytis ir kovoti už darbo sąlygų pagerinimą. Šiandien mēs su pasididžiavimu galime nurodyti minias moterų, kurios ne tik teisingai seka paskui kovojančiojo vyrų proletarijato, bet tankiai da aplenkia jį. Proletarijato*) istorija žino daug vargšių darbininkių, kurios per streikus tvirtino nupuolusią darbininkų dvasią ir perėjo juos pasiryžimu, pastovumu ir pasiaukavimu. Tas vienas, kad Vokietijoje proletarijato atstovės pirmos turėjo narsumo savo politikiškoms pažvalgomis išreikšti žodžiu ir raštu, prirodo, kad jos, ačiu darbai, subrendo ir supranta ne tik aplinkines sąlygas, bet ir politikos atsitikimus. Nes šiandien moterė daug reikia turėti narsumo, daug daugiau, negu vyrui, ypačiai Vokietijoje, kad galėtų išsidirbt sau politikos pažvalgą ir išreikšt ją viešai.

Iki šiam laikui papročiai ir teisė neina šale-greta su pramonės išsiplėtojimu, o tik slenka paskui jį, toli nuo jo atsilikę. Gali geru pavyzdžiu būti dabartinis visuomeniškas ir įstatymiškas moterų

*) Proletaras tai uždarblaujantis darbininkas; proletarijatas — darbininkų luoma, darbininkai.

padėjimas. Iki šiam laikui yra nepadoriu dalyku, jeigu abiejų lyčių žmonės dirba draugėje, nors tūkstančiai ir desėtkai tūkstančių vyrų ir moterų dirba krūvoj diena į dieną tose pačiose dirbtuvėse ir pabriuose. Skaitosi ne moterišku pasielgimu, jei moteris išsirenka sau vyriško darbo šaką, nors, kaip mes matėme, žymų skaitlių tų darbų šakų moters jau yra užkariavusios. Sako, kad moteries išėjimas ant tribunos (*kalbyklos*) ir dalyvavimas politikos gyvenime yra tai išjuokimas padorumo ir moteriškumo, tuom tarpu bus jau beveik šimtmetis, kaip josios prisitaikė prie visuomeniško gyvenimo, teip darbininkės, teip užimančios valdiškas vietas. Da blogiau stovi ypatingos ir visuomeniškos moterų teisės. Pagal naujųjų Pilietiškų Įstatų (Vokietijoje) vyras turi sprendžiamąjį balsą visuose bendruose šeimyniškuose ir apsivedimo dalykuose, nors neretai moters pačios išmaitina savo šeimyną; pati neturi teisės, be vyro sutikimo, padaryt darbo sutartį; virš to, vyras turi galę visada paliept jai tuojau pertraukt sutartį. Ir vis gi tankiausiai šeimynos gerovė remiasi tik ant jos darbo ir todėl ji turėtų turēt pilną laisvę, išsirenkant darbo šaką. Iškilus nesutikimui vaikų auklėjimo klausime, tėvo balsas turi sprendžiamąją vertę; vienok, kaip tankiai motina stovi aukščiau jo dvasiškai ir doriškai ir geriau pažįsta savo vaikų būdą! Be šliubo gyvenančios poros pati, kaip ir našlė, neturi pilnos valios ant savo vaiko, o tuo tarpu tankiai pamesta moteriškė, atsidavusi savo išrinktamjam, pilna meilės ir ištikimybės, sulyg auklėjimo savo vaiko yra dvasiškai ir doriškai aukštesnė už tuos, kuriems bažnyčia ir pilietiška (*civiliška*) valdyba suteikė tam tikru būdu dorišką neklaidingumą.

Visuomenės teisės yra da labiau priešingos moterų padėjimui dabartiniam pramonės gyvenime, ir kai policija arba teismas tas teises aiškina, ypatingai kada tas palypsto proletares, — tai visados nukrypsta ne jų pusėn. Moters neturi teisės įstot į politikiškas sąjungas, arba jas tvirti. Didžioji dalis moterų darbininkių — kaip kaimų samdininkės ir tarnaitės — neturi susidraugavimo teisės. Išplėtotą politikos prasmę priveda prie to, kad net tvėrimas profesionalinių organizacijų, įstatymais pripažintu, yra labai apsunkintas, o tankiai ir visai nėra galimas. Net svarstyti klausimus, lytinčius darbo apsaugą ir turinčius moterims didelę vertę, tankiai policija joms kliudo, — priskaitoma tai prie politikos. Net daugybė išbujojusių moterų darbininkių apsišvietimo sąjungų krito auka panašaus įstatymų aiškinimo, kas yra priešinga visam dabartiniam išsiplėtojimui.

Galima pamislyt, kad įstatimleidėjas nė nemąsto apie tai, kad gyvuoja 6½ milijono moterų, dalyvaujančių kovoj už būvį; kad jis nežino to, kad moterims lygiai kaip vyrams rūpi darbo dienos sutrumpinimas, užmokesčio padidinimas, darbo sąlygų pagerinimas; kad moterims, o ypatingai darbščiausioms iš jų, nėra vis tiek, kaip valdžia ir parlamentas riša lytinčius jų gerovę klausimus. Todėl joms turi būt duota proga vienyties, kad krūvoj ir atvirai galėtų ginti savo teises.

Visokiais kitais šaltiniais, vedančiais prie to tikslo, moters da mažiau tegali naudoties. Jos neturi balsavimo teisės. Iš tos priežasties jos neturi tos įtekmės, kokią įgauna kiekvienas 25 metų vyras, kada gali, rinkimuose, paduot savo balsą už tą ar kitą žmonių atstovą, siunčiamą į įstatimleidystės įstaigą. Jos negali net rinkti ir būti renkamomis į pramonės teismus, kuriuose yra nagrinėjama ginčai kaip darbininkų, teip ir darbininkių su pramonininkais. Jos negali rinkti ir būti renkamomis į valsčių valdybą, kur yra svarstomi klausimai ir nutarimai, užkliudanti reikalus moterų, kaip ir vyrų. Rupinimos apie žmonių sveikatą, sergančiųjų ir neturtėlių globėjimas, mokesčių įvedimas, — viskas tas turi didelę vertę moterims. O kas nežino, kokią didelę vertę motinoms turi klausimai, kurie lytisi fiziško ir doriško vaikų išauklėjimo! Jau dėl to vieno vertėtų jai paskirti vietą ir duoti balsą miestų valdybose. Kas geriau už motiną žino reikalavimus vaiko, kas atjaučia

teip pat skaudžiai, kaip motina, kaūčias vaiko blogame mokyklų surėdyje, kas, kaip motina, parodo tokią meilę, kada dalykas eina apie tai, kad užtikrint jujų numylėtiniams laimingą jaunystę!

Ne mažesnę įtekmę ant moterų ir vaikų gyvenimo sąlygų padaro viena ar kita žmonių atstovybė seime (*landtage*). Pirmiausiai moterims negali būt vis-tiek, ar į landtagą įeina vien tik piniginiai tūzai, kaip tas būna prie triklestinės rinkimų sistemos, ar ne. Ji negali žiūrėti šaltai, kaip šita miera yra mieruojami žmonių reikalai, kaip balsas žmogaus, kurio vienintėlė viršenybė gal tik tame yra, kad jam tėvas paliko keletą dešimčių tūkstančių, turi didesnę spėką, negu balsas darbininko, kuris sunkiu darbu uždirba sau duoną.

Juo platesnė įstatimleidystės įstaigos valdžia, juo tvirtesnis turėtų būt moterų dalyvavimas tos valdžios tarpe ir jos veikime. Reichstagas (*parlamentas, seimas*) tai vyriausia įstaiga, kur yra svarstomi nauji įstatymai, mokesčiai ir anėdėliai. Ir vienos tik moters nenaudojasi čia jokiomis teisėmis, nors seniai jau paliko jos savystovėms pilietėmis, ačiu savo darbui. Šalys su jaunesne kultūra, kaip Amerika ir Australija, pripažino moterims pilietiškas teises. Pražilusi nuo senatvės Europa bijo visokių naujų įvedimų; ji svažoja da apie moteris praėjusiųjų laikų: apie kunigaikščių numylėtines, kurios savo buduaruose*) laikė politikos vadeles, apie verges neturinčias žodžio ir galės, apie mielaširdingas moteris, kurių mintis ir darbas buvo vien tik apie klėtis ir virtuvę. Ant mūsų, moterų guli pareiga išbudint Europą, ant mūsų guli pareiga sukelti audrą, kuri nuneštų šimtmetines dulkes. Tada ji su nusistebėjimu apsidairys aplink save: ant XX šimtmečio stovi moteris, pilna spėkų ir pažįstanti savo vertybę, trokštanti įeiti į vyriausiąją žmonijos tarybą, su kankintinės ir skurdo vainiku ant galvos, su pergales ir darbo palma rankose.

III. Moterų reikalai ir politika.

Balsingiau ir tvirčiau, negu kada nors pirmiau, dabartinė galdynė reikalauja moterų trūso: visa pasaulė, rodos, pastiro savo apsiginklavime ant žemės ir vandenų, rodos, kad ji amžinai laukia broližudiškos karės. Žmonių minios skursta tam, kad būtų padirbtos kanuolės apginti tajai visuomenės tvarkai, kur neturtėliai turi atsisakyti nuo duonos karnio, kad kiti paliktų turėtais. O turėčių smaguriai teip mušasi į akis ir milijoninė minia, kuri savo rankomis ir galva visas tas puikybės padarė, kešdama alkį, šaltį ir troškį, stovi po blizgančiais veidrodžių stiklais, uždengiančiais turtingųjų laimę.

Ir teip yra visur. Kaip gi gali neužsidegti tuom visi prigimtiejie moteries jausmai — meilė ir neapykanta, gailėstis ir teisingumas? Ir ištiesų: yra moterų tarpe daug prisilaikymo ir doros apaštaly, daug santaikos draugų ir kovotojų už moterų teises, ir idealai, kuriuos jos išreiškia, neužginėjamai puikūs. Bet dabartis reikalauja ne tik gražiųjų jausmų, pamokslų apie dorą ir jieškojimą bendros žmonių gerovės. Mēs turime nusileist iš tos aukštumos

(Toliaus bus).

Musu socialistai-revoliucionieriai ir maksimalistai.

APIE lietuvius «socialistus-revoliucionierius» mūsų visuomenei mažai teko išgirsti, rodos, ne seniau, kaip koki metai atgal. «Sosijalistų-revoliucionierių partija» yra Rusi-

*) Buduaras (iš prancuziško) — moteriškas svečių kambarys.

joj. Ji seniai žinoma. Dėlto ir apie lietuvius soc.-rev. arba kaip nuo pirmutinių raidžių vadinasi — e s e r u s (s.-r.) galima buvo spręst, kas jie toki, (nors, kaip tankiai tarp mūsų «politikų» dedas, tankiai priimtas vardas tikrai, o ne idėjos ir tikslai). Bet apie «maksimalistus» man ir, beabejo, visiems skaitytojams teko išgirsti visai neseniai. Apleidžiant man 1904 metais Rusijos valstybės rubežius, apie juos nieko nebuvo girdėt. Ir po to gyvenant metus Šveicarijoje ir dalyvaujant visokiuose Rusijos revoliucijoniškų partijų atstovų rengiamuose susirinkimuose ir skaitant visokius laikraščius, neteko man išgirsti vardą «maksimalistai». Šita frakcija atsirado tik didžiamjam dabartinės revoliucijos subruzdime Rusijoje.

Kas jie? nuo ko atskilę? Vienas mokytas socialdemokratas, L. SDP. narys, veikliai dalyvavęs revoliucijoje, kaip Lietuvoje taip Rusijoje — didžiuosiuose miestuose, man užklausus, kaipo žinovo, apie maksimalistus, rašė:

«Lietuvoje e s e r a i pasekėjų turi nedaug. Nežiūrint blogo laiko, bauriausių represijų, kurios stumte stumia žmones prie «kraštutinių» darbų, s.-rai įgijo vos keletą kuopų Vilkaviškio apylinkėse (Suvalkų gub.), žiupsnelis jų skursta Kauno gubernijoje. Tačiau liaudžiai neprigyla savotiškas s.-rų socializmas. Eserų mokslas sekasi tenai, kur žmonės turi po akių sodžiaus «obščinas»*). Pas mus jų nėra. Rusijoje jos teipgi smarkiai nyksta. Bet be «obščinų» — «socializmo klėtkelės» (kaip ją vadina s.-rai) išnyksta visokia viltis įvykdyti socializmą sodžiuje. Atmetus tą s.-rų programą dekoraciją, palieka jiems tikrai radikališkos buržuazijos reikalavimai.

Teip ir darosi su s.-rų partija. Ji suskilo į tris dalis; nori skilti da į keturias. Nuo s.-rų nudardėjo kairėjėn «maksimalistai», kurie su syk stengiasi įvykdyti socializmą «be buržuazijos laisvės»; jie yra teroristai ir expropriatoriai*). Į dešinę nuslydo «tautiškieji socialistai» — revoliucijoniškos smulkiosios buržuazijos partija. Vidury susideda iš ortodoksališkų s.-rų ir abejojantių. Pastariejie vis labiau slenka prie s.-d. (socialdemokratų). Pereis kiek laiko — toji diferenciacija užsibaigs. Bet senoji eserų partija jau neatšitaisys.

Lietuvos «kraštutiniai» (auščiau minėtoje prasmėje) mėgino lietuviškus kelelius praminti... jei ne revoliucijai, tai bent savo «kraštutinio ūpo» užganėdinimui. Buvo sutvėrę «Giltinę»*, bet jos vadovams prasišalinus — gėsta. «Perkunėlis» — Kunickas pasmerktas pakorimui; P-is — B-ne (Amerikoje) «ilsisi po sunkių darbų». Turėjau progą antrąjį pusėtinai pažinti...

Toliaus draugas rašo, kokiose aplinkybėse teko jam pasipažinti su tuo «giltiniečiu». Neturėdamas tam-tikro įgaliojimo nuo draugo, neminiu tų aplinkybių, į kurias įeina dalykai atsiduodanti privatiškumu. Jaučiuosi turis teisę suvartoti tik tą, kas lytisi tų «kraštutinių» ūpo, būdo, kuriuo pasiaiškina ir «kraštutiniai» darbai.

Minėtas «giltinietis», P-is, buvo vienas Lietuvos Demokratų Partijos stulpų. Pateko į kalėjimą. Čia pradėjo skaityti Kautsky, Marksą (socializmo aiškintojai). Žadėjo prisidėti prie socialdemokratų. «Išėjęs iš kalėjimo mėgino prisidėti prie s.-d., — rašo draugas: — Bet jie nepasiskubino jam glėbį išskėsti, kaipo neseniai buvusiam demokratų stulpui. P-is «teikėsi supyksti» už tokią e s d e k ū (soc.-dem.) impertinaciją ir grįžo vėl prie demokratų ir prie «Liet. Vals-

tiečių Sąjungos», kurioje buvo anksčiau darbavęsis. Neužilgo ji prisikalbino «Perkunėlis» «anarchistaut». Sutiko. «Dirbo» energiskai. Ką pelyndavo, «draugai» tarp savęs pasidalindavo ir išleisdavo «visuomenės reikalams»... į savo gerklę. Buvo atvažiavęs į Tilžę lėbautų, bet vienas jo pažįstamas jį prikalbino negrįžti Lietuvon. — ...Gaila žmogaus. Yra gabus ir energiškas, bet labai silpno būdo. NN rašė, kad jisai, P-is, po truputį girtuokliauja. Turbūt pražus nabagas. Po gera įtekme būdamas gal da atsikvošėtų...»

* * *

Reikia žinoti, kad socialistai-revoliucionieriai, jų kairėji atskala maksimalistai, podraug ir mūsų lietuviškieji pirmųjų ir antrųjų pasekėjai, gimė ir gyvuoja tikrai tarp Rusijos valstybės sienų. Ir pabėgusieji į užsienius gyvena ta pačia dvasia, kurią jie įgavo Rusijoje, ir savo veikimo, savo minties ir tikslų visai nemanoma pritaikinti prie sąlygų tų šalių, kuriose jie, likimo prispirti, turi gyventi. Jie į tų šalių padėjimą, sąlygas kaip ir nemanoma, nesirūpina pažinti jų revoliucijines ir kitas politikiškas partijas. Teip — pavyzdžiui — Amerikoje jie nori pritaikinti Rusijos soc.-rev. ar maksimalistų programą! Geriausias sakant, jie čia darbuojasi tik Rusijos naudai, tik apie ją rūpinasi. Bet turėdami baisesią neapykantą prieš socialdemokratų ir suprasdami, kad Amerikos socialistų partijos stovi ant tarptautiškosios socialdemokratijos papėdės, niekina jas, ir, primanę, išgriautų jas, sykiu su buržuaziska tvarka — ot, tik tiek jie darbuojasi «naudai» tų šalių, kur, pabėge, gyvena «lig laikui».

Amerikoje apie lietuvius eserų ir maksimalistų skaitytojais išgirdo turbūt tik mėnesis atgal, kada LSS. sekretorius pranešė apie 13 kuopos išbraukimą iš L.S. Sąjungos (žr. «Kova» N 10). Philadelphiaj (kur buvo ta 13 kuopa) jau seniau buvo girdėt apie s.-r. ir maksimalim. Pabaigoj sausio čia išėjo hektografuotas laikraštukas su rusišku vardu «Priamo keeli», pusiau rusiškas ir lietuviškas. Jame yra aiškinama, ko nori maksimalistai, apie Rusijos revoliuciją; lietuviški du straipsneliai: «Mūsų vagis — ar policija?» (apie Rusijos policiją) ir «Del ko mūsų kovojam?» (čia tarp kito ko pasakyta: «Kodel s.-d. taip į mus žiuri, kaip į kokį negyvą kūną?» ir ant s.-d. sušunka: «kas šneka apie buržuaziska revoliucija, „šalin nuo mūsų“»). Laikraštėlio kalba ir rašyba, kaip lietuviška teip ir rusiška, labai sudarkyta; iš to jau galima spręsti apie išleistojo išsilavinimo laipsnį, nežiūrint turinio. Pabaigoj pažymėta: «Išleidžia tarptautiškas biuras maximalistų» (buvo vienas pabėgėlis rusas — dėlto ir tarptautiškas...) «Antrašas agento laikraščio» parodo tą vietą, kur gyvena keletas 13 os kuopos narių (tarp tų ir ar du tos kuopos komiteto nariai). Neužilgo jų «redaktorius», negalėdamas be duonos redaguoti, išvažiavo į Hazletoną, į anglies kasyklas. «Redakcijai» pinigų pritrūko, o čia 1 oji kuopa atsisako duoti «procentų» nuo savo uždarbių «badaujantiems revoliucionieriams», kaip buvo jų reikalauta prisispurus, — todėl teip ir pakriko «tarptautiškas biuras maximalistų». Jis pakriko, bet štai neužilgo gimė kita «sriovė»: susitvėrė «Lietuvių Socialistų Revoliucionierių Organizacija». Priklausydami prie LSS., tos naujos «organizacijos» stulpai pradėjo darbuotis iš apacios ir patyka: neplatina teip atvirai savo «programą», kaip pirma «laikraštį» «Priamo keeli», bet siuntinėja savo pažįstamiems, agituodami prieš Lietuvii Socialistų Sąjungą... Tačiau žodžiais neišskentė nepasisakę, kas jie ir ko nori ir tą teko gerai patirti daugeliui Philadelphiajos lietuvių, o ypatingai mūsų draugams. Pagalios netyčia teko man gauti ir dokumentališkus jų darbavimosi prirodymus. Iš vieno miesto tulas LSS. narys atsiuntė man penkis laiškus, ranka rašytus, ir du lapeliu, rašytu rašoma ja mašina. Iš tų laiškų matyt, kad tai darbas tų pačių žmonių, kupati nieko nežinojo apie rengiamą ant jų griaustinį. Atsišaukus 13 tai kuopai prie 1-mos kuopos kaipo liudininkės jos darbų, 1-ma

*) Rusijoje sodžiai žemę valdo bendrai, ukiniškai neturi žemės, kuri būtų jų nuosavybė: žemė priklauso visam sodžiui — „obščinai“.

J.B.

*) Terroristai — valdininkų ar prispaudėjų užmušinėtojai; expropriatoriai — ką atiminėja iš turtingųjų turtus.

J.B.

*) Žiur.: „Žarija“ N 21 — 07; „Liet. Uk.“ N 6 — 08; „Kova“ N 2 ir 12 („Ka rašo liet. laikr.“) — 08.

rie vadinosi LSS. 13 ta kuopa, kuri paskiaus tapo išbraukta iš LSS. Laiškus peržiūrėsime paskiau; dabar privesiu, žodis į žodį, litara į litarą, ženklas į ženklą — minėtus lapelius: vienas tai «programas», o antras — «taktika». Ant abiejų lapelių prispausta raudona apvali antspauda (pečėtis) su šiuo parašu: «Lietuvių Socialistų Revoliucionierių Organizacija. Kovoju tu įgysi savo tiesas».* (Pabaiga bus).

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Am. Jungtines Valstybes. Valdžia darosi grynai rusiška. Visokias priemones pradeda vartoti prieš darbininkus, reikalaujančius darbo. Jau keliuose miestuose buvo biaurus, kraugeringas policijos pasielgimas su bedarbiais, ramiai demonstravusiais, ėjusiais pris miesto valdžios prašyti darbo. Bet da tokio užpuolimo nebuvo, kaip New Yorke kovo 28 d. Bedarbių tarybai nutarus, tą dieną buvo didelė demonstracija. Policija, kuri pirmiau nieko nepranešė apie uždraudimą demonstracijos, užstojo kelią dešimtūkstantiniai miniai ir neįleido į «Union Square» sodną, kur buvo nutarta darbininkams susirinkti. Ėmė mušti lazdoms, tremti arkliais. Tuo tarpu tulas Selig Silverstein (žydai, paeinąs iš Balstogės Rusijoje, 4 metai kaip Amerikoje) metė bombą, kuri, per greit trūkus, sunkiai jį patį sužeidė ir užmušė jo draugą I. Hildebrandą. Policija tvirtina, kad tai pasekmė suokalbiosocijalistų ir anarchistų. Areštavo Al. Berkmaną, kurs kaipo anarchistas sėdėjo ar 14 metų kalėjime. Paskiaus išsiaiškino, kad Silverstein priė jokios partijos neprigulėjo, o užmuštasis Hildebrand visados balsuodavo už respublikonų partiją... Soc. Partija nutarė gerai ištirti tą dalyką; į tam tikrą komitetą įėjo šios ypatos: sociologas Rob. Hunter, «Worker» redaktorius A. Lee, «Wilshire's Magazine» bendradarbis J. Wanhope, publicistas M. Oppenheimer, Hobdum, Th. I. Lewis ir istorikas M. Hilquit.

Rodos, kad bomba yra darbu šnipų provokatorių.

Italų anarchistų laikraštį «La Question Sociale» (draugijos klausimai) išeinantį Patersone, New Jersey valst. (Amer.) valdžia uždarė. Cenzūra auga Amerikoje, kaip Rusijoje.

Vokietijos kaizeris jau apskelbė, kad jis nieko neturįs prieš tai, kad Mr Hill būtų Amerikos ambasadorium Berlyne. Mat buvę tik tokios intrigos prieš Hill.

Rusija. Dūma, nors nieko nenuveikė, bet, nusižiūrėjus į Amerikos ir Prancūzijos parlamentus, pasididino algas, nesa už 10 rub. per dieną atstovai negali pergyvent tokiam brangiam mieste kaip Peterburgas. Beto dūma, turbūt, užtvirtis ir valdžios sumanymą apie būsimus įplaukimus ir išleidimus (biudžetą), nors pirmiečiai atstovai kai kuriuos to biudžeto punktus visai patremia.

Amer. Jungtinių Valstybių pasiuntiniams nesiveda. Vokietijos kaizeris Amerikos ambasadorių Hill užsimanė išprašyti laukan iš Berlyno, o Rusijos valdžia tiesiog raukosi žiūrėdama į konsulį Fisherį Charbine, Mandžūrijoje. Mat tas konsulis pripažįstas tik Kynijos viršenybę toje jos provincijoje, ir remias jos protestus prieš įkūrimą Mandžūrijoje n e p r i k l a u s o m ū rusiškų valsčių apie geležinkelį Charbin-Chailar. Caro valdžia skundžia Fisherą jo vyresnydei Washingtone ir Amerikos ambasadoriui Peterburge. Japonija tame pritaria Rusijai. Gal ir vėl sušneks apie ramybę, kad jį pakeltų karės ginklą...

* Be to yra ant vieno laiško, rašyto 15 d. vasario š.m., antspauda „Lietuvių Revoliucionierių Kovos Kuopa“. Maksimalistai teipgi turėjo tam tikrą antspaudą.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Anglekasių streikas! Iki šiol daugelis miesto darbininkų bedarbių gaudavo darbą prie anglių, dabar jau ir čia darbai sustojo: anglekasių unija («United Mine Workers») sustreikavo. Streiko priežastis paprasta: pasibaigė iki balandžio 1-ai dienai unijos su kasyklų savininkais kontraktas, o kitą kontraktą padaryti nesusitaikė. Tarybose da nebuvo priėję prie uždario sąlygų; tarėsi tik apie kontraktą terminą. Kapitalistai norėjo padaryti sutartį bent dvejiems metams, o unija norėjo po senovei — vieniems metams; nesutiko. Ne visi anglekasiai streikuoja; kaikuriose vietose ponai pratęšė tą patį kontraktą. 30,000 unijistų ir 10,000 nepriklausančių prie unijos dabar — be darbo. Galima spėti, kad kasyklų savininkai visai uždarys kasyklas, kaipo krizio laike, — padarys «lokautą». Unijos prezidentas Lewis mato, kad neišvengs streiko 80 tūkst. darbininkų. Jis pasakė, kad nuo 1 d. balandžio išėsią iš darbo 42,000 anglekasių Ohio valstybėje, Pietuose (Oklahomoj, Kansas, Arkansas ir Texas) ir Rytuose (Pennsylvanijoje) 35,000.

Kalnakių žuvinimas. Wyomingo valst. apygardėje Hanna «Union Pacific Coal» kompanijos kasykloje eksplodavo gazai, kame žuvo 70 anglekasių. Įgriuvo kasykla ir dalis miestelio. Da gi valstybės inspektorius žuvs: aišku, kaip laiku atėjo apžiūrėti kasyklų tvarką.

Bravorų darbininkai išlaimėjo. St. Louis mieste, kaip buvo minėta, sustreikavo bravorų darbininkų unija, o į jų vietą bravorų savininkai pradėjo imti neunijistus darbininkus. Unija tada apskelbė — negerti bravorų alaus! Ir savininkai nusileido: pavarė neunijistus ir su unija padarė kontraktą trejiems metams. Darbininkai dirbs po 8 val. per dieną, vieton 9 val. Tai teip — su alumu da mat nėra krizio, tai ir alaus darbininkai išlaimėjo!

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

Kryvulė P.K. No. 27. Visos LSS. kuopos, kurios negalės prišūsti savo delegatų į IV Susivažiavimą, visus savo nutarimus siųs kite ant vardo LSS. sekretoriaus.

Visi agentai ir kuopų knygiai, kurie nuo seniai esate skolingi už knygas ir «Žariją» malonėkite kuo greičiausiai atsilyginti.

LSS. sekr. P. Dubickas.

LSS. I-oji kuopa apie 13-ąją kuopą.

Išbraukus 13 kuopą iš Sąjungos kuopų skaitliaus, paskutinė šaukėsi į I-ąją kuopą viešai («Kovas» N 12 — 08 m.) ir per savo delegaciją (kovo 13 d. 1 kp. susirinkime) protestuoti prieš centrą ir reikalauti, kad 13 kuopa būtų sugražinta neišskiriant nė vieno nario, nes nė vienas nesaš niekuo prasižengęs prieš LSS. Nors kai kurie 13-tos kuopos vadovai aiškiai mūsų 1-os kuopos susirinkimuose prisipažino patys, jog prieš Sąjungos programą ir visą taktiką yra prasižengę ir jie nenorį grįžti atgal prie Sąjungos, vienok kai kurie I-mos kuopos nariai reikalavo sugražinti 13-tą kuopą visą ir nubauti «centrą». Gerai per keletą susirinkimų išsiaiškinus, pasiro-

gyvenimo.

esto darbininkų...
čia darbai sustojo...
streikavo. Streiko...
dienai unijos su...
padaryt nesustan...

plygų; tarėsi tik...
ryti sutartį bent...
ieniams metama;...
ose vietose ponai...
0,000 nepriklaus...

kad kasyklų savin...
e, — padarys...
neišvengs streiko...
balandžio išeiš...

Pietuose (Oklahom...
nsylvanijoje) 35,000...
pygardėj Hanna...
liodavo gazai, ka...
miestelio. Da gi...
atėjo apžiūrēt kasy...

uieste, kaip buvo...
i jų vietą bravo...
us. Unija tada...
i nusileido: pava...
ms matams. Dar...
Tai teip — su...
aimėjo!

ALAI.

ešimai.

kurios negalės...
avo nutarimus...
niai esate skoling...
atsilyginti.

r. P. Dubickas.

uo pa.

itliaus, paskutin...
3 m.) ir per sav...
uoti prieš centrą...
riant nė vieno n...
LSS. Nors kai-ku...
os susirinkimuos...
visą taktiką yn...
vienok kai kuri...
opą visą ir na...
aiškinius, pasir...

dė, kad 13-oji kuopa stovi jau ant «Socijalistų-Revoliucijonierių Partijos» pamatų. Todėl I-oji kuopa pasidalino į dvi pusi: viena, prisilaikydama principų visosvietinės socijaldemokratijos, stovinti už dabartinį LSS. programą ir susivažiavimų nutarimus, pripažįstama, kad 13 kuopa jokiū būdu negali prigulėti prie LSS., kita tvirtina, kad LSS. yra tai visokių radikališkų frakcijų «mišinys» ir esanti daugiau «socijalrevoliucijonieriška».

Abi pusės susirinkime 25 d. kovo priėmė tam tikras rezolucijas su tikslu apskelbti tai «Kovoje».

Mūsų I-mos kuopos narių, pripažįstančių LSS. programą ir jos socijaldemokratišką dvasią, stovinčių ant visosvietinės socijaldemokratijos papėdės, rezoliucija sekanti:

LSS. I MOS KUOPOS REZOLIUCIJA.

Kadangi Lietuvių Socijalistų Sąjunga pradėjo tvirtis ir iki šiol gyvuoja ir platinasi ant socijaldemokratiškų pamatų, būtent 1) ji solidarizuoja su Lietuvos Socijal-Demokratų Partija, remia ją pagal susivažiavimų nutarimus finansiškai ir doriškai Rusijos revolucijos darbe, 2) solidarizuoja, pagal visų susivažiavimų nutarimus, su socijaldemokratiškąja Amerikos «Socialist Party», pripažįsta jos principus ir remia balsais laike rinkimų, ir, tokiu būdu, ji gyvuoja ta socijaldemokratiška dvasia, kuri apėmus visos pasaulės proletarijatą;

Kadangi kai kurie I mos kuopos nariai, įstoję į mūsų kuopą kaip socijaldemokratai, paskiau atsiskyre ir sutvėre naują, 13 tą kuopą, pradėjo juo toliau, juo aiškiau eiti priešais socijalistų organizacijos abelnai, o ypatingai priešais LSS. ir pagalios emė niekint ir patį socijalizmą viešose diskusijose bei prelekcijose;

Kadangi 13-ta kuopa, teip einant dalykams, ne tik tylėjo prieš tokius pasielgimus savo vadovų (esančių kuopos komitete), bet da jiems matomai pritarė;

Kadangi dabar 13-ta kuopa, sykiu su anais vadovais, protestuoja ir šaukia — per organą ir per delegaciją — mūsų I-ąją kuopą protestuoti prieš «centrą» už išbraukimą jos iš LSS. kuopų skaičiaus, todėl

Nutariame, kad 13-oji kuopa pilnai užsitarnavusi, kad ji būtų išbraukta iš LSS. centro knygų ir apskelbta negyvuojančia vardu «Lietuvių Socijalistų Sąjunga Amerikoje», toliaus

Nutariame, kad mes LSS. 1-mos kuopos nariai, prisipažįstanti aukščiaus paminėtus visosvietinės socijaldemokratijos principus, gaivindami socijaldemokratiškai proletarišką dvasią, po šia rezoliucija savo ranka pasirašome ir, ant galo

Nutariame, kad šita rezoliucija būtų apgarsinta «Kovoje», kopija pasiųsta Pild. Komitetui, o originalas padėtas į LSS. I mos kuopos dokumentų sandėlį.

Philadelphia, Pa. Kovo 25 d. 1908 m.

S. Andziulaitis, J. Lukoševyčius, A. Gilderis, P. Šunskis, V. Šunskis, A. Kvederas, J. Savickas, P. Dubickas, P. Ručinskas, J. Baniulis, S. Rauduvė, A. Biliūnas, A. Rušinas, P. Jonaitis, T. Andziulaitienė, M. Trakimas, J. Baltrušaitis, J. Valaitis, A. Baltrušaitis, S. Mankus, A. Pušinskas, K. Banionis, B. Dambranckas.

P a s a r g a:

I mos kuopos organizatorius S. M a n k u s, negalėjęs atsilykinti į susirinkimą (kovo 25 d.), pridavė savo parašą vėliau.

Atsibuvusiam 1 d. balandžio «Kovos» redakcijos salėj I-mos kuopos susirinkime, kur, pagal draugų norą tapo perskaityta aukščiau išdėstyta rezoliucija, pasirašė po ja šie drgg.: A. P u š i n s k a s, K. B a n i o n i s ir B. D a m b r a n c k a s. — Paskutinis susirinkime pranešė, kad buvo suviliotas 13 tos kuopos pasekėjų ir įkalbėtas pasirašė po jų rezoliucija. Dabar, paaiškėjus dalykams, jis atšaukia tą parašą viešai 1-mos kuopos susirinkime, pasirašydamas po aukščiaus minėta rezoliucija.

* * *

Kadangi 25 d. kovo susirinkime buvo ne visi 1-mos kuopos draugai, tai tapo nutarta po rezolucijos padėti sekantį prierašą:

Kadangi šiame susirinkime (kovo 25 d. 08) ne visi mūsų kuopos nariai buvo susirinkę, tai mes aukščiau pasirašiusieji, kviečiame visus 1-mos kuopos draugus, pripažįstančius socijaldemokratiškus principus ir pasiryžusius darbuotis LSS. naudai, išreikšti savo pritarimą viešai, prisiunčiant savo parašus į LSS. organą, «Kovą».

1-mos LSS. kuopos atsišaukimas-rezoliucija.

Pabaigoje 1904 ir pradžioje 1905 m., pakilo prišaukimai labiausiai susipratusių lietuvių per «Vien. Lietuvninkų» ir kitus laikraščius, kad visi tiejie susipratusieji ristųsi į krūvą, kad kovoti ekonomiškai ir politiškai prieš diena iš dienos augantį kapitalizmą ir jųjų rišimasi prieš darbininkus, tasis prišaukimas nepaliko be pasekmės. Po visus kampus Šiaurinės Amerikos paplūdo atsišaukimai prie užmanytojų (daugiausia drg. Širvydo ir Rutkaus), kur visokiais būdais ir visokioms nuomonėms buvo atsiliepta, ir vis tik buvo pritarimai. Abelnai visų atsiliepiamuose tik ir skambėjo žodis, Socijalizmas! Žodžiu sakant, tai buvo pakilimas dvasios. Tiejie visi atsišaukimai ir dabar randasi pas pirmutinius to darbo užmanytojus. Tenai nematoma buvo vienos kokios nors socijalistiškos frakcijos linkmės; tenai buvo nuomonių socijaldemokratiškų, socijalrevoliucijoniškų, kitur buvo net panašių į anarchistiškas, kitur per pus tautiškų, bet konkluzija buvo: socijalizmas ir socijalizmas.

Tame, kaip mes sakėme, pakilime dvasios, atsišaukė pirmoji, tai Philadelphia kuopelė su noru rišimosi į krūvą. Ji jau buvo gyvavusi ir pirmiau, taigi ji pirmoji padavė to didelio rumo pamatui medegą. Savo pranešime ji pasivadino save socijalistų-darbininkų kuopa.

Kovo mėnesij 1905 m. tapo galutinai apšaukta susitvėrimas Liet. Soc. Partijos Amerikoje. Nuo pat susitvėrimo LSP-jos mūsų kuopelės draugų širdise spindėjo spindulys, kuris rodė mūsų kelią prie laisvės. Rišomės prie kuopos, kuri tapo pavadinta 1-ma LS P.A. kuopa, kad daugiesiam susirišus vienybėje būtų geriausias eiti tojo spindulio-socijalizmo rodomuoju keliu, kad visiems drauge būtų lengviau pergalėti visus laisvės priešus stojančius skersai kelią. Darbas ėjo pasekmingai. Negalime sakyti, kad mes visai tikru keliu ėjome, bet mes mokinomės, ir išradę, kad mūsų būdas ėjimo neparankus, ėmėme kitą. Jeigu dar tas budas negeras buvo, ėmėme trečią ir tt. Nepripažinome iki šiol nė kokios taktikos už visuotinai tobulą, nes josios galutinai pripažint už tobulą negalima, kadangi mainanties sąlygoms, einant laikui į pryšakį ir politikos lauke įvykstant permainoms, taktika turi ir gi maitytis. Todėl mes visad pripažinome už gerą tokią taktiką, kokios buvo tos dienos sąlygos. Mes buvome žmonės visad nauji, kaip esti naujos kožno pavasario žolės. Pasistengimai nekurių ypatų įvesti savo ypatiškus norus, mūsų visad buvo prašalinami reikalaujant didžiūmai. Didžiūmos norai visad pas mus buvo šventi ir didžiūmos reikalavimai buvo mūsų tiesos.

Teip buvo beveik iki šio laiko. Šiuo-gi laiku pradėjo skverbtis mūsų ratelin spindulys kitokis, spindulys tamsos — savmylybės. Tankiai pradėjo būt didžiūma myniojama. Pradėjo skverbtis principai ypatos, o ne idėjos. Tas tapo užtėmyta štai kame.

Kadangi 1-ma kuopa laikui bėgant pasidarė gana skaitlinga ir nekuriems, kaip tai šiaurinėje dalyje Philadelphia [Frankforde], buvo pertoli lankyti į 1-mos kuopos susirinkimus, tai tenaitiniai

draugai sumanė sutvert atskirą kuopelę dėl geresnio agitacijos įrankio. Tas ir įvyko. Susitarė keletas buvusių 1-mos kuopos draugų, tarp kurių yra ir tųjų, ką buvo net pačiais pirmaisiais 1-mos kuopos nariais. Taigi dar prisidėjo keletas naujų ir tokiu būdu pasidarė savystovė 13-ta LSS. kuopa.

Rengiant 1-mai kuopai kasnėdėl diskusijas 13 tos kp. draugai visada aktyviškai dalyvavo, bet išstariant žodį padėkos galima pasakyti, kad jie dalyvavo ne nebyliais, kaip tai yra daugelis iš 1-mos kuopos narių, bet visur jų balsas girdėjosi. Negalima, žinoma, tvirtinti, kad jų balsas buvo visada tikras, ko nė viens ir iš mūsų neįstengs padaryti, bet vis gi jie mūsų diskusijose buvo grynai gyvas, veiklus kunas, ir ne vienam nesusipratusiam tapo įkvėpta dvasia susipratimo. Diskusijuota buvo visokios socialistų frakcijos, ekonomiškai klausimai, ir dar gi net anarchizmas. Neretai, diskutuojant, buvo kritikuojami nekurie socialistų darbai, ypačiai socialdemokratų. Sakome tik nekurie darbai, bet ne pati socialdemokratija. Čionai tai ir įvyko tas blogumas, ką draugai, dar nematė, tai greit pamatys. Nupeikimas nekurųjų s. d. darbų nepatiko esantiems mūsų kuopoje Centro viršininkams. Jie tuojaus persistatė savę grynais socialdemokratais, palaikydami ir visą mūsų Sąjungą teipgi už g r y n a i socialdemokratišką, kas pagal mūsų nurodymus visai nesirodo. Jie 13-tą kuopą, kaip išsireiškusių prieš socialdemokratų programą, suspendavo, atimdami visuotiniai tiesas Sąjungoje. Ir, kad parodyt tąjį savo darbą už teisingą, apkrikštijo 13-tą kuopą anarchistais, maksimalistais ir tt., nesigailėdami šmeižimo nė per laikraščius, nė ypatiškai.

Čionai tai toliau matantieji 1-mos kuopos draugai ir pajuto lyg ką tai nebesocialistišką, lyg ką tai panašų į vergijos laikus. Pamatė, kad pats Centras spenduodamas už peržengimą socialdemokratų programo, pats peržengė mūsų Sąjungos programą. Tas aiškiai matyt atsivertus mūsų Konstitucijos 23 psl., skirsnį VI, kur aiškiai parodo, kad peržengusį socializmo principus ir pro

gramą draugą, gali spręstjojo likimą visi kuopos draugai. Ir tik šis balsų gali suspenduoti. Ten neparodyta apie kuopos suspendavimą, bet tas pats per save reikia pritaikinti, nes kaip kuopoje draugas, teip Sąjungoje kuopa. Taigi kuopą galėjo suspenduoti ne Centro sekretorius, bet šis visos Sąjungos balsų pilnai ištyrus apkaltinimą ir apkaltintuosius. Dabar gi apkaltintųjų balso visai nebuvo girdėt, ir, kaip 13-ta kuopa pranešė mūsų kuopos susirinkime, net ji kuopa sušaukė susirinkimą ir perkračius nors jau žinomus darbus neatrado tokios kaltybės, už kurią būtų galima atimti tiesos.

(Pabaiga bus).

Nuo 1-mos LSS. kuopos.

Prasišalinus iš 1-mos kuopos kaikiuriems nariams, prigulėju siems į komisijas surengimui 4 to susivažiavimo, į jų vietas tapo aprinkti kiti draugai, kurie pasistengs rūpintis visais susivažiavimo rengimo reikalais.

Sekančiuose NN «Kovos» bus garsinama susivažiavimo programos ir bus nurodyta, kur kreiptis atvažiavus draugams delegatams.

Atsitraukus iš 1-mos kuopos drg. A. Bernotui ir K. Velykiui, kurie įėjo į komisiją prižiūrėjimui LSS. turto, įplaukimų ir išleidimų į jų vietas prie draugo J. Savieko, likusio komisijos nario, tapo aprinkti draugai J. Lukoševyčius ir P. Šnuskis.

Komisija susidedanti iš paminėtų trijų draugų tuojaus užims savo vietą ir iš savo darbavimuosi išduos raportus per I ają kuopą Pildomajam LSS. komitetui.

Viskas pranešama pagal nutarią 1-mos LSS. kuopos susirinki-

dos ant draugo žodžių, traukė toliau:

— Aš noriu laisvės – gyventi harmonijoje su savo norais ir nenoriu iš priedermės buti artimui nė broliu, nė tarnu, ir busiu tuo, kuo aš liuosai norėsiu buti – vergu ar broliu. Aš ne noriu visuomenėje buti akmeniui, kurį visuomenė deda, kur ir kaip panori, rengiant savo gerovės kalėjimus. Aš žmogus, aš dvasia ir protas-gyvenimas, aš turiu buti laisvas!

— Palauk, tarė Gyvenimas, karščiai šypsodamos:— Tu daug kalbėjai ir visa, ką toliau pasakysi, man žinoma. Tu nori buti laisvas! Kas-gi tame? Buk! Kovok su manimi, pergalėk mane ir bukie mano ponas, o aš tuomet busiu tavo vergu. Tu žinai, pergalėtojams visuomet lengvai pasiduodavau. Bet reikia pergalėti! Ar tu tinkamas kovai su manimi, už savo laisvę? Teip? Ar ganėtinai esi stiprus pergalėt mane ir ar tvirtai tiki į savo spēką?

Ir žmogus tarė nusiminęs:

— Tu įtraukei mane į kovą su tavim pačiu, tu paštrinai mano protą, kaip peilį, jis įsigrėžė giliai į mano dvasią ir nuslopino ją!

— O jūs aršiau kalbėkite su juo, nesiskųskite, – tarė antrasis. Pirmasis traukė toliau:

— Aš noriu pasilsėti nuo tavo sunkaus sloginimo. O, duok man laisvės paragaut!

Gyvenimas vėlei nusišypsojo, panašiai, kaip ledo spindėjimas.

Prieš Gyvenimo veidą.

[Pagal rusišką]

PRIEŠ šiurkštaus gyvenimo veidą stovėjo du žmonės. Abudu buvo neužsiganėdinę juo, ir ant jo klausimo: «Ko jūs laukiate iš manęs? – vienas jų silpnai, nuvargusiu balsu tarė:

— Aš įtužęs dėl žiaurių tavo priešginiavimų, veltui mano protas stengiasi suprast tavo, Gyvenime, esybę ir ką tu reiški. Prieš tave mano dvasia nusileidžia į tamsią abejonę. Mano išmintis man sako, kad žmogus yra geriausias tvarinys tarp visų tvarinių...

— Ko tu nori iš manęs? – drąsiai užklausė Gyvenimas.

— Laimės!... Mano laimei reikia, kad tu sutaukytum du mano dvasios priešginiavimų pamatu: mano «noriu» su tavo «tu privalai».

— Norėk to, kas pridera man, – šiurkščiai tarė Gyvenimas.

— Aš nenoriu tapti tavo auka! – sušuko žmogus:— Aš noriu buti gyvenimo valdytojumi – dėl ko?...

— Suprantamiau jūs kalbėkite! – tarė antrasis, aršiau stovintis prie gyvenimo, o pirmas, visai neatkreipdamas aty-

mo, atsibuvusio 1 d. balandžio «Kovos» redakcijos salėje.

Vardan I-mos LSS. kuopos

Protokolų sekret. A. Rušinas.

* * *

Draugai ir draugės I-mos LSS. kuopos.

Kurie iš jus pripažįstate LSS. programą, kurie norite darbuotis jos naudai ir sykiu naudai jūsų pačių darbininkiškų reikalų, kurie iš jus stovite ant visasvietinės socialdemokratijos principų, kurie norite numest nuo savo sprando dabartinį kapitalo jungą, o neapkalt jį da labiau, karštai esate kviečiami atsilankyti į sekantį I-mos kuopos susirinkimą paremt savo parašais aukščiau išdėstyta, rezoliuciją ir stot į eiles susipratusio proletarijato — «Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje».

I-mos k. susirinkimas atsibūs antrą pėtnyčią šio mėnesio, tai yra 10 d. balandžio, «Kovos» redakcijos salėj, po N 1815 Moyamensing Ave. Prasidės 8 val. vakare.

I-mos LSS. k. protokolų sekret. A. Rušinas.

Gyvenimo reikalai.

Gimta pati verčia kiekvieną sutvėrimą turēt prieglaudą, o neturintiems įkvėpia širdysna troškimą, idant kokiū nors budu tą pasiekt. Mēs, LSS. esame teip sau atskiras šio pasaulio sutvėrimas, susidedantis iš daugelio savystovių gyvunų (šnarių), kaipo to didžiojo kuno (Sąjungos) veikiančių narių. Nėr abejonės, kad kiekvienas iš mūsų, na-

— Pasakyk, ar tu, tai kalbėdamas, reikalauji, ar prašai?

— Prašau, — kaip aidas, tarė žmogus.

— Tu prašai, kaip įpratęs elgeta; na, vargšė, aš turiu tau pasakyti — gyvenimas niekuomet neduoda almužnos. Ir žinai ką? Laisvasis neprašo, jis pats ima mano dovanas... O tu, tu tik mano norų vergas, ne daugiau. Laisvas tas, kuris turi spēkos atsakyti nuo visų norų, norų įdėti viską į save vieną. Tu supratai? Šalyn!

Jis suprato ir, kaip šuo, lunksojo prie gyvenimo kojų, kad galėtų povaliai gaudyt šmotelius nuo jo stalo, jo trupinius.

Tuomet šiurkštus Gyvenimas atgrėžė akis į kitą žmogų, — veidas jo buvo nemeilus, bet geras:

— Ko tu prašai?

— Aš neprašau, bet reikalauju.

— Ko?

— Kur teisybė? Duok šią ją. Visą kitą, paskui aš pats paimsiu, šiuo tarpu man reikalinga tik teisybė. Aš ilgai laukiau, kantriai laukiau, gyvenau sunkiai dirbdamas, be pasisio, be šviesos! Aš laukiau... bet gana jau laukt! Kur teisybė?

Ir Gyvenimas jam atsakė:

— Pasiimk.

A. Dubas.

rių, trokštam sau atskiriam prieglaudos, savos prieglaudos, jei galima, bet manding, jog ir pats didysis kunas, visus narius drauge imant, turėtų turēt sau prieglaudą.

Skaitant vieną mūsų Administracijos pranešimą, kur yra kalbama apie du-tris tukstančius lėšuojančias mašynas Sąjungai, man dingterėjo į galvą, jog pakol kas mēs turėtume pasiganėdint presu bent kokių 9×12, arba 12×16, su koja spaudžiamu, paprastiems apgarsinimams ir tikiėtams spaudinti, o kol mēs didžiulį laikraščiu presą su elektrikos jiega pirkime, mēs turim turēt kur jį padēt, kad už mėnesio, dviejų nereiktų kilnot, kraustyti į kitą vietą, arba geriau sakant, mums reikia savo namų.

Ar yra galimu? Man rodos kad teip. Pirmiausiai turim atsimint, jog po Susivaziavimui pašalinių darbų varymas turės buti sistematiškai užvestas, iš tų-gi galima lengvai bus užlaikyt Sąjungos Administraciją ir pačių pašalinių darbų darbininkus. Sąjungos šnarių skaitlius auga, įplaukos ein didyn, pašalinių prenumeratorių skaitlius dauginas, savo išdavystės knygų pusėtinai turim, o neužilgo turėsime dar daugiau, o jei dar but galima kokiū nors budu sumažint išlaidas užlaikymui administracijos personalui, tai finansiškas Sąjungos stovys but labai geram stovyj, nors, kaip matom, ir dabar, sunkiu bedarbės laiku da jokia puolimo nematyt, o tas visai but nestebėtina. Podraug mus sąjungiečių tarpe gyvuoja nepaprastas entuzijazmas: gatavi viską daryt, idant tik Sąjunga bujotų. Kilus užmanymui pirkt savo mašinas, ana, draugai kaip beregint sumetė į \$ 600. Kad užimsime gerai

Vėl kraujas paplūdo.

Senovės barbarų gadynė sugrįžo

Atgijo despota, tranai.

Ant šventų mūsų teisių užpult pasiryžo

Ir laisvę užspaut nor visai!

Vėl ašarų srovės, vėl kraujas paplūdo...

Žmonija prispausta vargais.

Kalėjimus pilnus mūsų draugų prigrūdo

Ir į kapus veža šimtais!...

* * *

Kankinkite mumis despota, tyronai!

Ir gerkit mūsų kraują skaniai!

Nebtoli tas laikas — sukils milijonai,

Ką vargsta ir kenčia seniai.

Nustums jus nuo sostų, nuo auksinių tronų

Ir save nuo jus atvaduos!

Sušuks vienu balsu — nereikia tyronų! —

Ir laisvė, lygybė gyvuos!

S. Strazdas.

varyties, į mėnesį pašaukus draugus prie darbo, mes turėsime \$ 1000 nupirkimui savo namų.

Teip, mes turim turēt savo namus, suprantama, Philadelphiaj. Įmokejūs kokius \$ 500 ir po kokį \$ 50 mokant kas mėnuo, mes juos turėsime į keletą metų. Dabar mes mokam rendos \$ 25, tai tą antrą \$ 25 be jokios baimės 2000 Sąjungos narių užmokēt įstengs. Namų reikalingumas apsireiškia iš daugel pusių: įtaisymas elektricine įiega varomų mašinerijų; besididinant Sąjungos turtui, didj̄sis literatūra, reikia vietos kur sudēt; reikia ruimingų vietų Sąjungos archyviui, administracijos ir redakcijos raštinėms ir tt. Pagaliaus tas neperstojamas kilnojimas iš vietos į vietą, mainymas antrašų ant knygų ir lapelių, negalėjimas svetimuos namuos įsitaisty kaip reikiant dėlei kliučių kylančių iš savininko pusės, etc. verste verčia mus pirm sulauksiant kito Kovo, keturmetinio Sąjungos ir «Kovos» gyvenimo sukaktuvių, įsitaisty savo namus.

Įsitaistius savo namus, mašinerijos elektrika varomos, užtektinai didelės spausdinti «Kovai» ir knygoms, bus sekančiu dolyku. Pasiremiant ant gero noro draugų ir tas žingsnis nebus sunkus, tik reikia iniciatyvos, reikia pradēt. Atsiras draugų, matančių reikalo rimtumą, kurie paskolins po šimtą ir du; rajonai, kuopos galės tam tikslui parengt po pokylį, perstatymą, ar tam panašiai, ir pinigų bus.

Su tuom išsipildys ne vieno iš mus geismai matyt «Kovą» didesnę, du-syk per savaitę einančią, ir pagaliau dienraštį, nes turint savo mašiną tas daug lengviau atsiekt, negu duodant kitur kas sykis už kiekvieną spaudą mokēt po \$ 10 su viršum. Beabejonės ir tie draugai, kurie pasizadėjo dēt po \$ 100 «Kovos» dienraštį pavertimo dėlei, neatsimes nuo šios propozicijos pradēt tam pamatus grįst.

But labai gerai, kad balsai atsilieptų iki susivažiavimui, kaslink reališkumo ir viltviliškumo šių patėmijimų, o susivažiavimas pripažj̄s, kokius žingsnius but geriausiai pradēt, ir padavę viešam perbalsavimui, Sąjungos Administracija elgis įsakmiai.

F. J. Baçočius.

New Britain, Conn. LSS. 5 kuopa savo paprastam susirinkime 15 d. kovo apsvarsčius, atrado, kad Centro sekretorius gali atlikti savo darbą ir nuošaliai gyvendamas; palikdadas keletą desėtkų dolerių administratoriui kasdieniniams reikalams.

Būvo svarstyta ir kas link pavienių narių prigulėjimo prie LSS. Tas tapo leista per balsus ir tik didžiama pritarė, kad gali ir pavieniai nariai buti tame mieste, kur yra kuopa, t. y. davę pilną autonomiją ir pavieniams nariams.

Sekr. 5 kp. J. S a b a s.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Springfield, Ill. Praeitą mėnesinį susirinkimą Lietuvos Sunų draugystė nusprendė atsiliepti į visas vietines lietuvių draugystes, su tikslu sutverti vietinį tam tikrą komitetą, kuris rupintųsi globėti šio miesto lietuviškas našles bei našlaičius vargstančius bėdingam padėjime, parupint jiems pašėlpą. Komiteto užduotis: išrasti pašėlpos šaltinį nelaimingiems našlaičiams ir juos pagal išgalę aprupinti, nepaisant kokių butų pažvalgų bei nuomonių. Komitetas bus tveriamas iš visų čia vietinių draugysčių ir organizacijų, kurios tik pritars šitam užmanymui. Kelios dienos atgal patiko nelaimė anglių kasyklose lietuvių A. Judešką, sudegino jį parakas. Išgulėjus savaite ligonbutyje, pasimirė. Velionis paliko moterį dideliu nuliudime su 6 mažais vaikučiais. Prakeiktas kapitalizmo surėdymas, kiek jis pirm laiko aukų į kapus nuvaro! Žmogelis darbininkas kad ir pavojingiausiuose darbuose skubina, dirba, vos spėdams kvapą atgauti, kad tik daugiau ant duonos kėsnelio uždirbti. Beskubjdamas, nekartą ir apie pavojų užsimiršta, ką nė nepajunta, kaip greit į nelaimės žiotis pakliuva. Jam, kapitalistų vergui, jau vistiek, žuvus; bet likusiai moterei su mažais vaikučiais kur rasti prieglaudos vietą, kas jaisiais rupj̄sis!

V. Černauskas.

Youngstown, Ohio. Darbai eina vidutiniškai. Negirdėtis (? Red) žmonių be darbo. Čia gyvena daug slovakų ir italu. Labai prastas miestas pavieniams gyventi: turi gyventi burdigauzėse ir «forničrumiuose». Yra ir lietuvių apsigyvenusių. Yra lietuviška karčiama, kur lietuviai geria ir dainuoja, susimuša ir policijai nusivežus, užsimoka po 5 dol. ir daugiau. Vienas lietuvis gavo darbą kalėjime ant penkių metų už savo smarkumą. Socialistai užsiima gerai skaitymu laikraščių: «Kovos», «Lietuvos», «Tėvynės», «Vienybės» ir «Keleivio». O Rymo katalikai skaito «Žvaigždę» ir «Saulę».

M. Patrijotas.

Shenandoah, Pa. LSS. 28 kuopa turėjo balių 17 d. vasario. Visi draugai lietuviai pasilinksmino kuo gražiausiai.

Lietuviai socialistai čia žengia sparčiai pirmyn! Nepaisydami jokiems priešams, nebijo nė tramlymo kunigų nė šiaip gązdinimų. Draugai rupinasi naują kuopą sutverti New Philadelphiaj, Middleporte, Cumbolėj ir kitur, ir senas atgavinti.

ijos.

at vienos pusės po-
lutes neužrašytas.
p atsitiko, be ilgų
gyvenimo visados

nkimą Lietuvos
vietines lietuvių
komitetą, ku-
ašles bei našlai-
t jiems pašelpa.
laimingiems na-
sant kokių butų
imas iš visų čia
k priaras šitam
mė anglių ka-
kas. Išgūlėjus
o moterį dide-
iktas kapitaliz-
kapus nuvarol-
e darbuose sku-
tik daugiau ant
irtą ir apie pa-
nelaimės žiotis
zuvus; bet li-
rieglaudos vie-

. Černauskas.

kai. Negirdė-
ug slovakų ir
ti: turi gyventi
vių apsigyve-
geria ir dai-
a po 5 dol. ir
nt penkių me-
erai, skaitymu
«Vienybės» ir
» ir «Saulę».
. Patrijotas.

lių 17 d. va-
graziausia.
myn! Nepai-
kunigų nė
sutverti New
r senas atgai-

18 d. vasario buvo rinkimai miesto valdininkų. Į konš-
tabelius daugiausiai balsų (1621) gavo demokratų kandidatas
Battigan, republikonas Andrulyvičius – 905 balsus ir socija-
listas Wlodarczyk 69 balsus. Į Borough Auditor teipgi išrin-
ktas demokratas Smoyer. Socijalistas A. Šukevičius gavo 55
balsus. Pasirodo per balsavimus, kad darbininkai nesusipra-
tę, balsuoja už savo priešus.

A. Mozurcis.

So. Brooklyn, N.Y. Lietuviai menkai supranta savo rei-
kalmus. Labai pripratę prie karčiamų, negali be rudžio perlei-
sti mažiausios valandėlės. Reikia priminti ir mūsų pačių
draugus, pavadinant, susipratusius ir tie ne visi gal atprasti
nuo karčiamų. LSS. 83 kuopa vos ne vos gyvuoja, jau ir ji
mėnesinį susirinkimą negalima yra sušaukti ir negalima ži-
noti, ar ir toliau teip bus, ar ilgai da, broliai darbininkai,
mės teip snausim ir duosime save išnaudoti visokiems dyka-
duoniams?

Jonas S.

New Britain, Conn. Vasario 22 d. 5-ta kuopa LSS. pa-
rengė prakalbas. Žmonių prisirinko pilna svetainė. Kalbėjo
J. Dubas, tėmoj: «Valdžia ir visuomenė». Tarpais kalbų E.
Malinauskienė deklamavojo darbininkišką eilę ir K. Liut-
kus iš Meriden sakė monologą «Caro tarnas». Po prakalbų
publika kėlė klausimus: kaip bus suvartotas darbas socijaliz-
mo laikuose, koks skirtumas tarp socijalistų ir laisvamanių
ir daugybė kitų, ant kurių drg. A. Dubas atsakinėjo. Toliau
tarp visuomeniškų klausimų pradėjo kilti ypatingai klausimai
ir ginčai, kur prisiejo nevieną kartą paaiškinti publikai, kad
nesilaikytų ypatingumų, bet tik keltų klausimus apeinančius
visuomenę. Matomai lietuviai da nepripratę prie rimto ap-
svarstymo visuomeniškų reikalų.

J. Sabas.

Duryea, Pa. Kaip visur, teip ir pas mus — krizis: dir-
ba 3 dienas savaitėj; pribuvusiam sunku darbą gauti.

Žmonės gyvena, kaip tamsi naktis. Laikraščių mažai
kas skaito. Ateina tik «Žvaigždė», kurios čion visur užkimš-
ta, bet ir tos nieks beveik neskaityti. Apie pagerinimą darbi-
ninkų buvijo neužsimink, tuojaus išvadys, bedieviu, šliuhtar-
niu ir tt. Vieną vaikiną pamatė «Kovą» skaitant (kurios iki
šiam laikui gal nebuvo matę), tai kaip ant žmogžudžio visi
šnairavo, mat įkalė jiems į galvas «Žvaigždė», kad kas skaito
darbininkiškus raštus, tai bedievis.

P. K.

Ambridge, Pa. Mūsų miestelis nedidelis. Lietuvių yra
nedaug. Darbai eina nekaip ir senų darbininkų daug paleis-
tų arba išmestų už dirbtuvės vartų. Daugumas be duonos ir
be pastogės atiduoti tam smarkiausiajam galiuui badui ir šal-

čiui. Sulyg lietuvių apšvietimo, tai nēr ko kalbėti; kad pa-
siuylsi laikraštį arba kokią knygą, tai atsako, kad tos kny-
gos valgyt neduos, bet tuo tarpu eina į karčiamą. «Kovą»
skaityt bijo — gal da akis atidaryt darbininkui tamsuoliui

Beveik Socijalistas.

Mt. Carmel, Pa. Juodašimčiai. Buvo čia pir-
miaus susitvėrus LSS. kuopa. Nesirado darbštesnių draugų,
turėjo išnykt. Negalėjo gyvuot per nesusipratėlius. Pereitais
metais 19 spalio vėl tapo štvėrta LSS. 10 kuopa iš 24 drau-
gų. Spalių 27 d. kuopelė parengė pasilinksminimą. Besilink-
sminant gražiai publikai, atėjo ar šeši vyrai apsiginklavę,
pusgirčiai ir pradėjo jieskot piekabių, sakydami kad socija-
listai norį nuo jų drabužius atimt. Vienas iš tų nedorėlių,
belipant trepais, pametė revolverį. Matydami socijalistai, kad
gal iškilt ermideris, uždarė susirinkimą. Anie eidami namo
baugino, kad išmuš visus socijalistus. 1908 m. 14 kovo vėl
užpuolė ant socijalistų. Atėjo apie penkioliką nesusipratėlių
—girtuoklių į F.G. Lanaucko rubų dirbtuvę ir reikalavo, kad
išvytų F.L. ir J.D. dėlto, kad jie esą baisūs bedieviai—socija-
listai, per kuriuos tapę sustabdytos anglių kasyklos, dirbam,
sako, tik keturias dienas ant savaitės; be to reikalavo, kad ne-
but valia socijalistams kalbėt... Baugino F. Lanaucką, jei
neišvysias tų dviejų darbininkų, tai apskelbsią lietuviams, kad
neitų niekas pas jį steliuotis drabužių. Lanauckas kaipo dor-
as žmogus, pakoliojo ir pareikalavo, kad pristatytų kitus to-
kiaus darbininkus, tai tada paleis, o jeigu nebus toki, tai ne-
paleisias. Prizadėjo kitą—syk ateit, kai pajieskos per laikraš-
čius darbininkų. Tai šitoks pas mus lietuvius supratimas: lai-
kraščių, knygelių nenori skaityt. Geriau raugale mirkt. Gė-
da jums, žmonelės, kad teip pasielgiat — laikas jau susi-
prast!

Matkarmietis.

Brooklyn, N.Y. 28 kovo atsibuvo 19 kuopos įrengtas va-
karas su perstatymu komedijos «Dėdė atvažiavo» ir «Kunigo
Gramulos raštinyčioje»; po lošimo buvo perstatyti gyvi paveik-
slai: «Kapitalisto puota», ir «Badaujantieji» — prie paveik-
slų buvo deklamuota iš už kulisų. Svečių atsilankė nedaug
dėl krizio ir iš tos priežasties, kad plakatai nebuvo išdalinti,
nes dalintojus suimta su plakatais ir sukišta į «laisvos Ame-
rikos» kalėjimą. — Teip, ar panašiai, rašomos yra recenzij-
jos apie mūsų teatrus. Bet aš iš savo pusės turėčiau pridėti
kelis žodžius apie lošikus ir abelnai apie mūsų teatrą, kaipo
mūsų dvasios auklėtojų.

«Dėdė atvažiavo» nusidavė gerai; užtat «Kunigo Gra-
mulos raštinyčioje» ir lošimas buvo netikęs ir patsai veikalas,
kaipo sceniškas dalykas, neišlaiko kritikos. Mano nuomou
mės neprivalome laikyties rutinos ir rengti scenai tik menkus
sceniškus veikalėlius, neatnešančius jokios morališkos nau-
dos publikai.

Aš manau, kad klausimas apie teatrą, kaipo minios au-
klėtojų, yra vienas iš svarbiųjų klausimų — ir mums, darbinin-

kams, teatras yra reikalingas, kaip įstaiga, vieta, kur mūsų jausmai rastų sau atbalsį ir maistą. Žinoma, kad aš čia nekalbu apie tokias įstaigas, kaip prasiplatinę Amerikoj vodeliniai ir «moving pictures».

R.

Waterbury, Conn. N 12 «Kovos» tulas Jurgis Trečias, tarp kito ko rašo, jogei šiomis dienomis lietuviai (Waterbury) laukia bedarbių demonstracijos; buk lietuviai socialistai kvietę prie to anglų socialistus, bet šie atsisakę dalyvauti, «kaipo su mažai susipratusiai».

Nežinau iš kur J. T. tą išgalvojo. Aš kaip buvęs dėlei to dalyko anglų socialistų susirinkime, kur ir kitų tautų socialistų delegatai buvo, paaiškįsiu, dėlko neįvyko demonstracija. Tas buvo užmanyta ne lietuvių, bet italų socialistų. Jie tai karštai rėmė, bet kiti tam buvo priešingi, ypatingai anglai socialistai, nurodydami, jogei iš to jokios naudos nebuse, vien tik pasijuoks kapitalistai iš bedarbių; nurodė jogei neverta jieškot bedarbių socialistams, kad šie jų nejieško, jogei šiandien nesusipratęs darbininkas, kad ir mirs iš bado, bile jam kapitalistas numes kaulą graušt, kaip šuneliui, šis vėl jam laizys rankas. Buvo kalbėta jogei geriaus, vieton demonstracijų, parengti «mass meeting» užkvietus gerą kalbėtoją, bet da ir tas liko nesutarta.

Potam atsilankęs susirinkime LSS. 34 kuopos anglų socialistų organizatorius drg. Babaen pranešė jogei tą viską atideda tolesniam laikui, kada bus apie tai kalbama duos ži not ir lietuviams socialistams.

S Senkus

Iš LIETUVOS. Vitnius. Netrukus, rodos, pradės čia eiti savaitinis laikraštis, «Garsas», Juzefos Višinskienės leidžiamas. J. Viš. jau gavo iš gubernatoriaus teises tam laikraščiui leisti.

Vasario 28 d. (s.st.) atidengta 2-oji Lietuvių Dailės paroda, ant gatvės Zavalnaja N 8 Nežinia, ar ir antroji paroda pagimdys tokius inteligentų vaidus, kaip pirmoji...

Vasario 18 d. pasibaigė byla Vilniaus krasos valdininkų, už jų streiką 1905 m. Keletas nuspręsta metams tvirtovėn, ir keletas 4-iems mėn. kalėjiman.

Sustreikavo visos Vilniaus aučių dirbtuvių darbininkės, reikalaudamos geresnių sąlygų. Streikuoja išviso su viršum 700 darbininkų.

* * *

Iš Vilkaviškio pav. Sustreikavo dėl ordinarijos Didvyžių dvaro ir jo palivarko darbininkai. Ponas nedavė rugių, o darbininkai neturėj duonos. Sustreikavus, davė po šėpelį rugių, o už kitus šėpelius matomai vėl prisieis streikuot.

* * *

Šiauliai. Vasario 10 d. atsibuvo Šiaulių [LSDP.] organizacijos konferencija.

Konferencijoje atstovavo 4 delegatai iš miesto, 6 so-

džiaus, 2 iš apskričio komiteto ir 4 svečiai su patariamuoju balsu.

Pranešimai parodė šitokią darbo stovį: mieste yra 4 rateiliai: vienas augštesnis ir 3 agitacijiniai. Sodžiaus darbas negali eiti tolyn iš šitokių priežasčių: 1) kad dabar matyt visur didelis dvasios nupuolimas, 2) kad truksta organizatoriaus, 3) kad daugumas draugų iškeliauo į Ameriką. Taip pat darbą kliudo chuliganų darbai; pabrėžta stoka literatūros, ypač žymu stoka populiariškos literatūros lietuvių kalboj. Susiorganizavusiųjų išviso yra mieste 31, o sodžiuje 38.

Neseniai Jonišio apygardoj atsirado plėšikų gauja, pasivadinus «Perkuniuku». Partija nieko bendro su ja neturi ir konferencija nutarė: «Kadangi perkuniukai paprasti plėšikai, partija kovos su jais žodžiu ir raštu kuo aštriausiai».

(Iš «Žar.»)

Iš Ežerėnu apskričio, Kauno gub. — An-vės valsčius, tai visu-tamsiausias kampilis. Neskaito jokių laikraščių, tik moka dektinę sriaubti ir pasipešti. Bet šįmet 10 d. vasario pas ukininką M. puikus atsibuvo susirinkimas: buvo atlošta trys sceniški veikalai: «Nutruko» (parašyta Smalsčio), «Neatmezgamas Mazgas» ir «Andra giedroje». Be to deklamuota eilės iš «Kovos» ir sakyta trumpa prakalba. Po prakalbos sumetė 3 rub. ir 35 kap. paskiriant teip: Pusę kaliniams ir pusę revoliucijos reikalams.

Malonu, kad ir tamsiam kampelyj jau pradeda atsibusti. Žmonės gėrėjos tuo vakaru Gal ir išdigs ta sėkla...

Tai buvo parengta vietinės LSDP. kuopelės.

Vijarkas.

Dusetos. Jau mūsų gerų vadovų nestingam; buvo kunigas Špokas: vedė mus, platino Kazimierines knygeles ir keikė, kas skaitė pirmeiviškus laikraščius, o labiausia «Žariją». Gaila – jau tas išvažiavo. Žmonės gėrėjos, kad jau išvažiavo keikikas žmonių. Bet ir vėl Dievas davė ne prastesnį «šventiką» (kunigą) Matulį. Teip išrodo ramus. Visi žmonės gėrėjos, tik sąkrovos įrengėjai baisiai užsirutino ant kun. Matulio. Kaip tik krautuvėn daiktus suvezė, tai kun. M. prisakė, kad nepardavinėtų nepašventinus; o kaip pašventino, tai žmonės nebegali pirkti ir sako: kaip gi šventytą taboką rudyti, kiti vėl už didelę nuodemę skaito šventintu miulų mazgotis...

Vijarkas.

SUSIRINKIMAI IR AUKOS.

¶ Chicago, Ill. kovo 22 d. 37 kuopa LSS. parengė prakalbas. Žmonių prisirinko apšėiai ir atydziai klausė, kaip kalbėtojai piešė šių dienų padėjimą, blogą kapitalistų surė-

dymą. Tarp kitų kalbėtojų atsižymėjo draugė (pravardė? Red.) iš Valparaiso universiteto.

DARBININKO KRONIKA.

Kovo 20 d. Londone buvo didelis susirinkimas moterų kovojančių už balsavimo teisę [arba moterų teisių lygybę]. Išparduota 10 tūkst. bilietų, leidžiančių į susirinkimo salę. Prezidentės kedė stovėjo ant pagrindų su parašu «Empty» [tuščia], «nes ponija Parkhurst sėdi kalėjime». Atidarius susirinkimą, Parkhurst pasirodė ant pagrindų. Triukšmingas pasveikinimas. Ji paaiškino, kad dabar tik ką ji tapusi paleista iš kalėjimo.

Rinkimų agitacijai tame susirinkime suaukauta 33 tūkst. dolerių.

Vilniuje susitvėrė nauja užsitikėjimo bendrovė [Amerikoj vadinasi «trustas»] vardu «F. Bortkevičienė, K. Grinius ir kompanija», kuri leis savaitinį laikraštį «Lietuvos Ūkininką». Matyt, Lietuvos demokratų partija neįstengia to laikraščio užlaikyti.

Prancūzų laikraštis «Gil Blas» patalpino trumpą Maksimo Gorkio autobiografiją [savo paties gyvenimo aprašymas]. «1878 buvau kurpiaus mokiniu, 1880 m. — tarnu ant laivo, 1886 m. dainininku keliaujančio teatro chore, 1887 m. pardavinėjau ant gatvių vaisius, 1889 m. bandžiau nusižudyti, 1890 m. buvau advokato raštinininku, 1891 m. perkeliavau visą Rusiją, o 1893 m. — parašiau pirmąją apysaką»

Gorkij yra vienas garsiausių Rusijos rašytojų ir vienas tikrųjų darbo žmonių užtarytojų. Jis yra rašytojas-revoliucionierius.

Kovo 18 d. buvo sukaktuvės Berlyno 1848 metų revoliucijos. Neapsiėjo be kraujo praliejimo. Berlyno darbininkai, revoliucijos atminimui, įtaisė ramią demonstraciją. Policija jiems užstojo kelią ir kilo muštynės. 50 su viršum darbininkų sužeista, o policiantų 9. Apie 80 socialdemokratų areštuota.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Amerikiečių laikraščiai rašo apie reikalingumą ateiviams lietuviams «pagelbos». Tas klausimas (net apie tam tikro namo įkūrimą) pakeltas seniai. Dabar jį išnaujo pajudino «Vien. Liet.» [N 7]. «V.L.» sako, kad «ateiviams pagelba reikalinga nevilkinant... globa yra nevilkinamas klausimas». Kokia pagelba, kokio globa? Reikalingas, esą, kaslegarnėje lietuvis, «mokąs gerai angliškai kalbėti ir rašyti [priegtam galintis kalbėti lenkiškai ir maskoliškai]. Rodos tokių lietuvių, da gi ne vieną, užlaiko pati valdžia. Kam lietuviai turėtų jį užlaikyti? Dabar tuojaus reikalinga būtų turėti prie «Slavų Emigrantų Draugijos lietuvių pasiuntinį, kurs rūpintųsi laikinu užlaikymu ateivių; jo užlaikymui turėtų visos liet. draugijos sudėti reikalingą sumą. «Kokio \$1000

pradžiai užtektų» — sako «V.L.». Nieks nesistengia išdirbt aiškų plėną tam klausimui įvykint. Tik rašo, kad reikia «pagelbos».

KRASOS DEŽUTE.

P. Pricevyčiūtei. Gautą iš «V.L.» raštą negalima patalpinti dėl šių priežasčių: jis (raštas) yra atsakymas kitiems rašytojams, kurių raštai tilpo «Vienybėje»; jis turi polemišką būdą — nieko apie tai niekad nebuvo rašyta «Kovoje», todėl «K.» skaitytojais nieko nesupras. Reikėtų aprašyti visą dalyką abelnai, bešališkai, be peikiimų, be gyrimų, tada tai būtų naudinga LSS. nariams žinot apie savo draugų kivirčius. Keistai išrodo, kad draugai turėjo trečiųjų teismą ir apie tai nepranešė per organą. Da keisčiau — kad, teismui sutaukius, da kyla nepasikakinimas ir tiesiog vaidai.

V. Vasiliauskui, So. Boston. — Pirmiau atsiųsti raštai netinka.

P. Narvydui, New Yorke. Paprastai, reikalaudami sugrąžinti nepatalpintus raštus, atsiunčia persiuntimo lėšas. Gražinu.

Anthony D-wich, Rochester. Patariu, tikrai draugiškai, nebandyt versti iš angliškos kalbos, bet da pasimokint šiek tiek geriau lietuviškai rašyt. Šiaip jūsų darbas nueis ant niekų. To vieton pasiimkit A-iš-B. elementorių, paskui Kraušaičio gramatiką, o ne, tai gerai temykite, kaip yra rašoma laikraščiuose ir knygoose.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

Iš Amerikos: Rėk. — «Badaujančių giesmė»; T. Bartkaus — «Katuko koja dešroje»; P. Bukšnaičio — «Mano apkaltintojams»; Konstanto iš Sarmačinų — «Jį sušaudė»; J. Belaimio — «Reakcija Kapitalizmo»; S. Strazdo — «Lietuvos dvarininko aimanavimai»; «Atsišaukimas»; Svirpliuko — «Vargas ir priespauda»; P. Norkaus «Kame logika»; A. Krajaucko — «Verčiaus temyti į žmonių darbus, o ne į žodžius».

Iš Europos: Gando — «Prie mūsų atgijimo»; J. Čebanaucko — «Skotijos Rankpelniui».

Biblijografija.

«P i r m y n». Populiariškai-moksliskas lietuviškas savaitraštis. Išeina kasketvergas Minersville, Pa. Kovo 25 d. 1908 m. Leidžia A. Antonov & Co. Kaina metams \$1,50; į užsienį 4 rub.

Mokslas, sveikata ir kultūra. Protu (!) lavinimos ir išvystymas žmogiško (!) kūno kulturoje. Parašė A. Bridis. Spauda M.G. Valasko. Chicago, Ill. Kaina 25c.

Kodėl išnyko baudžiava Lietuvoje. Parašė Dėdė. «Spindulio» išleidimas. Tilžėje, 1908 m. 16 pusl.

Naujos davytkų gadzinkos. Parašė L.-s. Vilniuje, M. Kuktos spaustuvėje, 1908 m. 15 pusl.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	K. Liutkus, 109 Grand st., Brooklyn, N.Y.
II-ro Rajono	A. Bernotas, 228 Gerritt st., Philad'a, Pa.
III-čio " "	F.J. Bagočius, Bx 1399, Pittsburg, Pa.
IV-to " "	M. M. Račlūtė, Gen. Del., New York, N.Y.
Mass. Valst. Rajono	A.J. Viznis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
VI Rajono	A. Antonov, Bx 538, Minersville, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 109 Grand st. Brooklyn, N.Y.
S. Stankevičius, 60 Wells st., Hartford, Conn.
T. Andziulaitis, S.E. Cor. 12-th & Ritner st., Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis J. Sukys, 87 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B. Žiurys, Bx 371, Naugatuck, Conn.
Archiv., J. O. Širvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmsėdis, J. SUKYS, 87 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J. S. PRUSELAITYS, 17 James st., Waterbury, Conn.
Iždininkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius-iždininkas:

P. Dubickas, 1518 E. Moyamensing Ave. Philad'a, Pa.
P.S. Susinešant reikaluose LSS. knopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas „Kovos“ fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavimų, paduokit skundą Išpildomajam Komiteiui.
Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatūrais reikalais, kreiptis prie archivariaus J. O. Širvydo
Užsirašydami laikraštį „Kovą“ siųsdami prenumeratą už „Kovą“ ir su visais kitais reikalais lytinėjais „Kovą“, rašykite tiesiog „Kovos“ adrisą.

Skr. P. Dubickas.

APGARSINIMAI.

L.S.S. finansu apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: J. Svidris, Aurora, Ill. 1.75; Chicago, Ill. 20 kuopa 4.00; New Britain, Conn. 3.40; Westville, Ill. 4.20; Passaic, N.J. 1.60; Brighton, Mass. 3.80; Spring Valley, Ill. 2.00; Mahanoy City, Pa. 6.00; Oglesby, Ill. 1.20; Philadelphia, Pa. 1-ma kp. (9-60+2.40) 12.00; Gilberton, Pa. 1.60. Prenumeratos: S. Urbonas, Rusia 2.00; S. Uzas, Scranton, Pa.; M. Juodzevyčius, Witherbee, N. Y.; P. Bagdanavyčius, Waukegan, Ill. — po 1.00.; C. Kasparavyčius, Wilkes Barre, Pa. 2.00. Apgarsinimų: 2.00. Už raštus: 10.04. Viso 60.59. Buvo 6.50. Viso 67.09.

Red. Reikalai: už laikraščius 22c.; išvalijimas spaustuves, raštinių, plovimas rankšluosčių 2.00. Tekn. «K.» dalis: klisė 60c.; išsiuntinėjimas 2.98; ekspresas 2.00; išvežimas sąslavų 1.50; krasos ženklelių 2.00; važinėjimai 16c. statymas 24.00; spauda 10.16; gesas 1.00. Spaus. frankiai: raidžių ir quads 3.49. Išleid. LSS. sekr.: išsiuntinėjimas raštų 5.55; važinėjimai 24c. Viso 55.90.

Iėjo 67.09
Išėjo 55.90
Lieka 11.19

Paskolinta varymui pašalinių dardų:

373.51
Statymas pašal. darbų 12.00
Tą atėmus lieka 361.51
L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

AUKOS.

Revolucijos reikalams:

So. Boston, Mass.: J. Raulinaitis, J. Koržunienė, F. Bašvilas, J. Matuzevičius, J. Balčunas, A. B. Lukas — po 25c. R. Šalis 20c. S. Galinis, A. Žvingilas, A. Blinda, S. Urbonas, J. Alešauskas, J. Zinkevičius, P. Mikulius, S. Kairis, Kalevičius, K. Štino gel, P. Lickauskas, P. Vingas, A. Aleksis, P. Rutkauskas, K. Valintinavičius, J. Lenkauskas, K. Kuzma — po 10c. Viso 2.00
Brighton, Mass. varduose pas Motuzą [atm. 5c. pra.] 2.90
V. Dimsa, Chicago, Ill. 50c.
Renton, Wash.: M. Kalvaitis 2.00. A. Kalvaitis, V. Čižauskas, P. Šileikas, D. Hogan, B. Dabeon, B. Atkinson, D. Hewent — po 1.00. J. Leponius, D. Slavickas — po 50c. Viso (atimant 5.0- kankiniam) 5.00
Buvo 135.62
Viso 146.02

Aukos Kankintiniams.

Renton, Wash. 5.00
Buvo 17.49 Viso 22.49
Sušelp. Buržinskio ir Liaugmino šeimynų.
Brighton, Mass. prakalboje 3.59
Buvo 9.54 Viso 13.03

Aukos draugui Jomantui.

Jersey City, N.J. 59 LSS. kuopa 1.50
Buvo 7.50 Viso 9.00

Rev. Rėm. Komiteto Iždininkas

J. O. Širvydas.

Illinois Rajono kuopoms.

Visas LSS. kuopas Illinois rajono kviečiu išrinkti atstovą į LSS. IV Susivaižavimą.

Rinkimo būdas: Kiekviena kuopa turi tiesą perstatyti kandidatą iš savo arba iš kitos kuopos; kuopos išrinktojo kandidato balsus turi prisiųsti rajono organizatoriui. Tuos 3-is jų, gavusius daugiausiai balsų, perleis per balsus visų rajono kuopų. Gavusis daugiausiai balsų, bus atstovu ir jo pravardė pasigarsins «Kovoje».

Rajono org. P. Puskunigis.

3239 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Puikus didelis Balius!

Philadelphia, Pa. Dr-tė «D.L.K. Olgerdo Huzarų Gvardija», parengė didelį balių pane-dėlyj, 27 d. balandžio, «New Pennsylvania Hall» 930 So. 6-th st. Prasidės 8 val. vakare ir trauksis iki 5 ryto. Įženga visiems dykai. Bus puiki muzika, gardūs gėrimai, Havanos cigarai, puikiausiai priėmimas visiems: jauniems ar seniems. Todėl prašom nepamiršti ir atsilankyti, o visi busite užganėdinti.

KOMITETAS. (17

Balius, teatras ir prakalbos.

Parengtos 17 kuopos LSS. ant 25 balandžio salėj Knights of Pythias, 825 N. Main str., Montello, Mass. Ant rytojaus (nedėlio) 26 Balandžio atsibus konferencija Massachusetts Rajono, Socialist salėj, 57 Centre st., Brock-

ton, Mass. Kviečiame visas kuopas prisiųsti delegatus ir priduoti naudingus įnešimus. Delegatai teiks prisidėti ne vėliau 10 val. išryto. KOMITETAS.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 441 Herriot st.	Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 148 Ohio st.	Mc Kees Rocks, Pa.
J. Želvis, 711 W. Lombard St.	Baltimore, Md.
A. Kallinauskas, 4458 So. Honore st.	Chicago, Ill.
T. Kubilsky, 66 Porter ave.	Brockton, Mass.
J. Keršis, Box 323	Wilmerding, Pa.
J. Luiza, 22 So. Greene st.	Baltimore, Md.
V. Kvedera, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
P. Kačulis, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
J. Matulis, 103 Grand st.	Brooklyn, N.Y.
A. Dumbria, Box 512	Melrose Park, Ill.
P. M. Kaitis, 221 Wabasha Ave., Cor.	Marshfield, N. Side,
	Chicago, Ill.
S. STANKEVYCIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413.	Westville, Ill.
B. Kondratavicius, Box 659	Wilmerding, Pa.
J. Vaitkevicius, 40 Walnut st.	New Haven, Conn.
J. Jasulevicius, Bx 6	Minersville, Pa.
P. Meškis, 775 N. Montello st.	Montello, Mass.
P. Norkus, 255 River st.	Paterson, N. J.
A. Kašuba, 129 Joseph ave.	Rochester, N.Y.
J. Lukoševičius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.	Phila., Pa.
M. A. IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st.	Philadelphia Pa.
E. FROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn N.Y.
F. NARVYDAS, 544 W. 9-th str	New York, N.Y.
J. STASKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A. STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
A. Diržulaitis, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.

LSS. kuopų viršininkų adresai.

Philadelphia, Pa. 1-ma kp.	Skr. A. Bernotas, 228 Gerritt st
Philadelphia, Pa. 1-a kp.	Skr. A. Rušinas, 1815 Moya'g av
Scranton, Pa. 2-ra kp.	Org. F. Živatkauskas 309 Charles st.
Cleveland, O. 3-čia kp.	Org. I. Lapinskas, 1931 Lakeside av
Chicago, Ill., 4-ta kp.	Skr. B. Radzevyčius, 813 32nd pl
New Britain, Ct. 5-ta k.	Skr. K. Senkus, 201 Washington st
Pittsburg, Pa. 6-ta k.	Skr. F. Bagočius 184 Ohio st.
	Mc Kees Rocks, Pa.
Rochester, N.Y. 7-ta k.	Skr. K. Varvoda, 43 Spring st.
	Brockport, N.Y.
Donora, Pa., 8-ta kp.	Skr. J. Savickas, Bx 681
Wilkes Barre, Pa. 9-ta k.	Skr. A. Valinčius, 487 New Grant
Mt Carmel, Pa. 10-ta kp.	Skr. O. Skučūtė, 219 E 6th st
Newark, N.J. 11-ta k.	Skr. A. Stanelis, 82 Jackson st
Oglesby, Ill. 12 kp.	Skr. J. Palekevicius, Bx 129
Phila—Frankford, Pa. 13 kp.	Skr. J. Gaigalas, 4765 Stiles st
Baltimore, Md. 14-ta k.	Org. J. Bulota, 229 So. Greene st
Minersville, Pa. 15-ta k.	Skr. V. Lietuvninkūtė, Bx 596
Meriden, Conn. 16-ta k.	Skr. V. Jokimas, 71 Pine st
Brockton, Mass. 17-ta	Skr. J. Paltanavyčius 80 Vine st
Collinsville, Ill. 18 kp.	Skr. S. A. Stankus, Bx 682
Brooklyn, N.Y. 19-ta k.	Skr. A. Unguraitis, 73 Grand st
Chicago, Ill. 20 kp.	Skr. J. Vasiliauskas, 2418 Kensington av
Herrin, Ill. 21-ma k.	Skr. J. Mizerla, Bx 257

Y. Waterbury, Conn. Brooklyn, N.Y.

Philad'a, Pa. narių, agitacijos reika „Kovos“ fondan ir Lite- Jeigu sekretorius neat- Komiteiui. kitais spaudos literatis

„Kovą“ ir su vėjais adrišp.

P. Dubickas.

is kuopas prisiųsti igus įnešimus. De- liau 10 val. išryto. KOMITETAS.

„KOVOS“.

- Yonkers, N.Y. Mc Kees Rocks, Pa. Baltimore, Md. Chicago, Ill. Brockton, Mass. Wilmerding, Pa. Baltimore, Md. Baltimore, Md. Brooklyn, N.Y. Melrose Park, Ill. r. Marahfield, N. Side, Chicago, Ill. Hartford, Conn. Westville, Ill. Wilmerding, Pa. New Haven, Conn. Minersville, Pa. Montello, Mass. Paterson, N.J. Rochester, N.Y. r st. Phila., Pa. Philadelphia, Pa. Brooklyn, N.Y. New York, N.Y. Allegheny, Pa. Newark, N.J. Springfield, Ill. v. Brooklyn, N.Y.

adresai.

notas, 228 Gerritt st nas, 1815 Moya'g av ickas 309 Charles st. as, 1981 Lakeside av vyčius, 818 32nd pl , 201 Washington st is 184 Ohio st. Kees Rocks, Pa. voda, 43 Spring st. Brockport, N.Y. f. Savickas, Bx 581 ius, 487 New Grant ūfūtė, 219 E 6th st nelis, 82 Jackson st lekevyčius, Bx 129 galas, 4765 Stiles st , 229 So. Greene st yvinkitė, Bx 506 okimas, 71 Pine st ivyčius 80 Vine st A. Stankus, bx 632 aitis, 73 Grand st. 2418 Kensing'n av J. Mizeris, Bx 257

- Chicago, Ill. 22-ra k. Org. K. Janušauskas, 168 w. 23rd st. Spring Valley, Ill. 23-čia k. Sekr. A. Gustaitis, bx 146 Plymouth, Pa. 24 kp. Sekr. V. Alyta, 206 Gould st Naugatuck & Union City, Conn. 25 kp. Sekr. S. Beržas, Bx 72, Union City, Conn Westville, Ill. 26-ta k. Sekr. J. Kilkunas, bx 453 New Haven, Conn. 27 k. Sekr. T. Lenkevyčius, 521 East st Shenandoah, Pa. 28-ta k. Org. J. Rudaminas 236 N west st Springfield, Ill. 29-tak. Sekr. V. Burba, 321 N 15-th st. Yonkers, N.Y. 30-ta k. Sekr. J. Vosylius 67 Jefferson st So Bethlehem, Pa. 31-a k. Sekr. P. Berukštis 421 Rennig al Pittston, Pa., 32 kp. Sekr. P. Slekaitis, 15 Stark at Waterbury, Conn. 34-ta k. Sekr. P. Pricevyčiūtė 7 James st Lost Creek, Pa. 35-ta k. Sekr. M. Bridickas Bx 17 Bayonne, N.J. 36 kp. Org. Januškevyčius, 75 E 22nd st Chicago, Ill. 37 kp. Sekr. S. Strazdas, 53 Canalport av Bristol, Conn. 38 kp. Sekr. J. Žvingila, 123 Pond st. Los Angeles, Cal. 39 kp. Sekr. ? Worcester, Mass. 40-a k. Sek. V. Narijauskas, 1 Goddard st Bridgeport, Conn. 41-a k. Org. J. Burokas, 212 Main st Easton, Pa. 42-ra k. Sekr. V. Stankus, 834 Ferry st Melrose Park, Ill. 43 kp. Sekr. A. Dumbris 231 Spring st., Aurora, Ill. St Louis, Mo. 44-ta k. Sekr. M. Rasimas 841 Brooklyn st Passaic, N.J. 45-ta k. Sekr. J. K. Gillius, 62 Jackson st Mahanoy City, Pa. 46-ta k. Sek. J. Overaitis 314 E Center st Panna, Ill. 48-ta k. Rašt. J. Kaminskas, 2 w. Dewitt st. Hartford, Ct. 49-ta k. Org. S. STANKEVYČIUS, 60 Wells St. Mc Kees Rocks, Pa. 50 k. Sekr. K. Lukoševyčius 11 Locust st Grand Rapids, Mich. 51 k. Sek. J. Bielis, 314 Quory st New York, N.Y. 52-ra k. Sekr. A. Purvis, 544 W 49 st St. Clair, Pa. 53-čia k. Sekr. A. Žukauskas Bx 231 Courtney, Pa. 54-a k. Sek. T. Trelnavyčius, bx 47, Bunola, Pa Allegheny, Pa. 55-ta k. Sekr. J. Skrudulis, 1515 Sheffield st Youngstown, O. 56-ta k. Sekr. K. Kazlauskas Struthers, Ohio Wilmerding, Pa. 57-a k. Sek. B. Kondratavičius 121 Llack al Kenosha, Wis. 58 kp. Sekr. K. Brazevyčius, 370 Rock st Jersey City, N.J. 59-ta kuopa Sek. P. Vasilius 316 Jefferson st. Hoboken, N.J. So. Boston, Mass. 60-a k. Sek. J. Raulinaitis 25 w 2nd st r 21 W. Lynn, Mass. 61 k. Sekr. S. Danilavyčius, 17 Morris st Riverton, Ill. 62 kp. Sekr. A. Baravykas, Bx 96. Johnston City, Ill. 63 kp. Sek. A. Bajoras Bx 211 Lawrence, Mass. 64-ta kp. Sekr. F. Juškevyčius, 251 Canal st Paterson, N.J. 65 k Sek. J. Zdanis 24 Wait st Wilmington, Del. 66 k. Sek. M. Dovidaitis 401 1/2 Lombard st Brighton, Mass. 67 k. Sekr. J. Kuoris 9 Talford st Chester, Pa. 68 k. Sek. J. Aukštakalnis 226 w Front st. Shaft, Pa. 69 kp. Sek. S. Kučinskis Bx 82 Gilberton, Pa. 70-ta kuopa Sekr. C. Rice, Box 3. Cambridgeport, Mass. 71 k. Sekr. K. Armonas 6 Burleigh st San Francisco, Cal. 72 k. Sek. A. Dumbris 923 Buchanan st W. Frankfort, Ill. 73 k. Sek. S. Salčius Bx 171 Livingston, Ill. 74 k. Sek. P. K. Pačesė Bx 142 Rockford, Ill. 75 k. Sek. P. Kazakevičius 423 S 2nd st Seatonville, Ill. 76 k. Sek. M. Kairis Bx 78 Benld, Ill. 77 kp. Sek. J. Matulaitis Bx 236 Exeter Boro, Pa. 78 k. Sek. J. Kedenis 1180 Wyoming av Girardville, Pa. 79 kp. Sekr. P. Švedas bx 45 Hazleton, Pa. 80 kp. Sek. P. Butkevičius 537 E Broad st Chicago, Ill. 81 kp. Sekr. K. Kairis, 631 Ashland av Niagara Falls, N.Y. 82 kp. Sek. J. Kudlauskas, 212 11th st Montreal, Canada 81 kp. Sekr. F. Breskus, 31 Manufacturers Hyde Park, Mass. 85 k. Sek. L. Zavistanavič 216 Hydepark

„Kovos“ redakcijoj galima gauti šias knygas:

Table with 2 columns: Title and Centai. Includes 'Kūdikų vergija „Laisvoje“ Amerikoje', 'Senovės šventieji ir dabartiniai bedieviai', 'Ar geras katalikas gali būti socialistas', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Iš bažnyčios istorijos', 'Kaip geriausia laidoti numirėliai', 'Užmušimas caro Alekandro II', etc.

Kankytojai ir kankintiniai už mokslą Spėka ir medega. Principai prigimties visatos (apdaryta) „Naujoji Gadynė“. Buvęs LSDP. organu (pilnas kompl.)

Kurie ims ne mažiau kaip už \$5.00, gaus 35 proc. pigiau.

K. MARKS jo gyvenimas, raštai ir darbai. Knyga ką tik gauta iš Europos ir Amerikoje da nematyta RAISTAS naujai išleista pagarsėjusioji knyga [žiūrėk pakeutinį „Kovos“ puslapį] Telpgi galima gauti puikių laiškamų rašyti popierų, su revol. paveikslais. Prekė: du už 5c.; tuzinas už 25c., 100 už 1.00.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

P. Dubickas, 1815 - E. Moyamensing Ave. PHILADELPHIA, PA.

Dovana „Kovos“ Skaitytojams.

- Dvi puikios knygelės: 1) „Svajus“ Tragedija-Poėma, 135 p. 2) „Gyvybė“ (kantata) ir kitos pbėmos, 41 pusl. Abi knygutės parašė eilėmis J o n a s V i s k o š k a.

Kas užsirašys „Kovą“ visiems metams ir prisiųs \$ 2.00, gaus dovanai abi knygutės „Svajus“ ir „Gyvybė“.

Kas užsirašys „Kovą“ pusei metu ir prisiųs \$ 1.00, gaus vieną knygelę „Svajus“, — Knygelės bus pasiųstos tuojau, kaip gausime pinigų. Skubinkitės ir naudokitės gera proga.

Dykai, Dykai!

Auksinis laikrodėlis su lenciugėliu garantuotas ant 20 metų vertas \$ 20.00. Tas bus duota dykai dėl apgarsinimo mūsų tabako. Gali lengvai parduoti už \$ 6.00 vertės mūsų tabako tarp savo pažįstamų ir gausi šitą puikų laikrodėlį dykai.

European Tobacco Co. Dept. 75 33 Leonard st. New York, N.Y. (22)

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.25 VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c Pinigus siųskite per Mony Order arba pašto markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis P.O. Bx 62 NEW YORK City

Dainu Knyga.

Jau neužilgo lėsis iš spaudos revoliucjoniskų ir socialiskų dainų iš visur surinktų, su paveikslu iš laikų revoliucijos, knyga. Pirm išėjimo iš spaudos prekė tos knygos tik 50c.; Užsakydami tą knyga adrisuokit:

V. J. Petkon, 303 N. Main st. Brockton, Mass. (15)

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipgi turi sąkrovą visokių lietuviskų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis 221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str. Philadelphia, Pa.

Keystone Phone Main 14-28 Bell Phone Lombard 2506 A. VISIEMS ŽINOMAS Dr. Philip Rovno, 423 Pine St. Philadelphia. PRIIMAMOSIOS VALANDOS: Iki 10 išryto Nuo 2 iki 3 po pietų Nuo 6 iki 8 vakare Galima susikalbėt rusiskai ir lenkiskai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Table with 2 columns: Item and Price. Includes 'Severos kraujo dystytojas 1.00', 'Reumatizmo giduolė 1.00', 'Širdies sudrutinimo vaistas 1.00', etc.

E.W.Gilas SE. Cor. 2nd & Federal st.

„K o v a”

Išleina kas pėtnyčia. Prenumeru | visas „KOVA” The Lithuanian Weekly, publi-
dalis svieta: shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
metams \$ 2.00 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečiai \$ 1.00 Subscription rates:
Apgarsinių prekė: One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykla už colį 50c. per mėnesį 1.00; Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigų ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adriauokite:

«**KOVA**», S E. Cor. Moyamensing Ave. and
McClellan Str. Philadelphia, Pa.

AGENTŪRA ŠIFKORČIŲ

Parduodam laivakortes ant visokių linijų; stū-
čiame pinigų | visas dalis svieta; išimam ameriko-
niškas pirmas ir antras popieras; patarnaujam už
tūmocių kiekvienam dalyke; išrašom popieras an-
gliškoj, lietuviškoj, lenkiško-ir rusiškoj kalbose; duodame patarimus provose. Jei
ko reikalauji, atėk pas mus, o busi užganedintas.

302 Wharton str, Philadelphia, Pa.

J. Hodell ir F. Urbonas. (14)

RAISTAS

Garsingoji ir labai pageldaujama knyga, jau išėjo iš po
spaudos, lietuviškoje kalboje. Ji parašyta vieno iš geriausių
Amerikos raštininkų.

Raistas teip žingėdi ir visoj pasaulėje reikalaujama,
kad jau išversta į 18-ką visokių kalbų. Mums tuom akyves-
nė, kaip Amerikonas aprašo lietuvius, nuo išlipimo iš laivo
ir visą gyvenimą Amerikoje; vienų vargai, kitų lėbavimai
kaip zerkole perstatyta.

Perskaites Raista, geriau pažinsi Amerikos gyve-
nimą, ne kaip daug metų čia gyvenęs, ir visų suktybių
paslaptis; kaip padaro apgavikai didelius pinigus, daug
kitrumo atrasi, jog nieks tave negalės prigauti.

Raistas aiškiai parodo, kaip kapitalistai barbariškai
išnaudoja ir apgaudinėja darbininkus, kaip sužaga jų mote-
ris, suardo šeimynų gyvenimą ir nustumia į paleistuvystę;
teipat kaip mėsos skerdinyčios, primaišo visokių biaurybių
ir nuodijant žudo žmones.

Raistas didelė knyga ir nors daugiau prekioja, bet
sumažėjus darbams, turint laiko ir žmonėms labai norint tą
knygą skaityt, tai nuleidau tik už **1 dol.**, paskui pabrangs.
Siunčiant pinigų adresuot:

J. NAUJOKAS,

Madison Sq. Sta. box 189, New York City.

Teipat esu atstovu vienatinio pasaulėje lietuviš-
ko dienrašėio «Vilniaus Žinių». Į Ameriką su
prisiuntimu pusei metų 3 dol. metams 6 dol. arba gausi-
te «Raistą» ir «V. Ž.» kasdieninį laikr. per metus už 7 dol.
Prenumerata mokasi iš kalno; siųsti nurodytu adrisu.

The COLLINS New York Medical Institute.

140 West 34-th str.

New York, N. Y.

„VADOVAS in SVEIKATA”

Daktariška Knyga

DOVANAI!

Už prisiuntimą atsiųsk tik 10c.
markėmis.

THAT'S ALL!

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieta. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety | visus miestus Jungtinių Valstybių.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Visu atydai.

„KOVOS” spauštuvėj yra spauzdinama visoki stam-
besni darbai, kaip tai knygos, konstitucijos, blankos ir
tt. ir tt. Darbas yra atliekamas gerai, greitai ir už vi-
siems prieinamą prekę.

Kurie tik turite kokį-nors spauzdinimo darbą, tuo-
jaus kreipkitės į «K-s» spauštuvę ir busite užganėdinti.